MAGYAR-ANGOL KULTURÁLIS FOLYÓIRAT - 2015. 5- 6. - HUNGARIAN-ENLGISH CULTURAL MAGAZINE
XIII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM VOLUME XIII, ISSUE 3

KALEJDOSZKÓP
KALEIDOSCOPE

„Nincs más haza, csak az anyanyelv...”
Márai Sándor

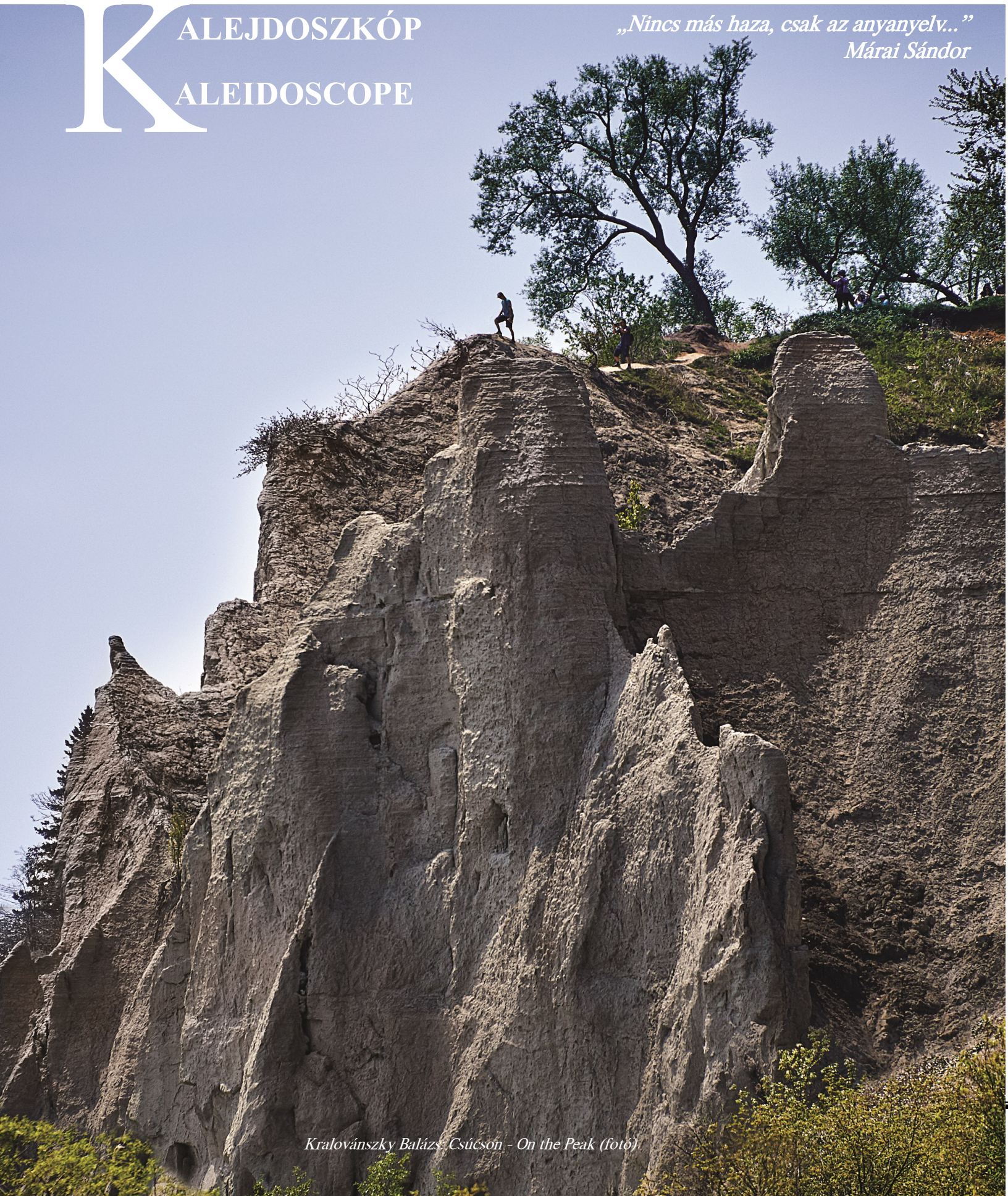

Kralovánszky Balázs: Csúcson - On the Peak (fotó)

corvina MOBILE

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google play

THE LARGEST HUNGARIAN CANADIAN COMMUNITY ADVERTISING NETWORK

corvina DIRECTORY

416-638-3431

Mobile application

iPhone / iPad / Android
Always in your hand
Always up-to-date
Prompt dialing from application
Easy to save phone numbers
Increase your ad's value with logo, short video of your business

DOWNLOAD FREE APPLICATIONS
WWW.CORVINADIRECTORY.CA

Tom's Place

Established 1958
Tom's Place

416-596-0297
toms-place.com
190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 9-6
Sun 12-5

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

Designer Men's & Women's Clothing for Over 50 Years

Like us on Facebook
facebook.com/TomsPlaceTO

Megrendelhető: 416 491 4631

SZERKESZTŐI GONDOLATOK

Dancs Rózsa

Nagyon megtanultuk, hogy az élet teljessége az alfa és az omega, azaz a kezdet és a vég, hétköznapjainkra lefordítva: a születés és a halál. A ritmus, az összhang. Örvendezünk Isten ajándékának, a születéssel kezdődő életnek és fájdalomtól megtörten búcsúztatjuk halottainkat.

De hadd maradjunk az örvendezésnél, mert csak ebből meríthetünk erőt és bizakodást, sőt hitet is, hogy azokkal, akiket elbocsájtottunk magunk mellől, újra találkozunk majd. A minap Pickét köszöntöttük 93. születésnapján, barátokkal, családtagokkal nyújtottuk felé a szeretet virágait, és ő boldog volt, mert először találkozott olyan kis családtagokkal, akiket eddig még nem látott, és boldog volt, mert messziről érkezett lánya és fia mellett mind felsorakoztak kedves barátai is. A születésnapi ünneplés legmegindítóbb pillanata volt Giginek, Picike lányának a szavalata, aki a család hajdani kedves barátjának, Mécs László papköltőnek a versét szavalta el édesanyjának. Ajándékul hadd álljon itt a költemény, A királyfi három bánata!

Amikor születtem, nem jeleztek
nagyot
messiás-mutató különös csillagok,
csak az anyám tudta, hogy királyfi
vagyok.
A többiek láttak egy siró
porontyot,
de anyám úgy rakta rám
a pólyarongyot,
mintha babusgatná a szép
napkorongot.

Maga adta nékem édessége teljét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy egyszer földnek bennem
kedve teljék.
Isten tudja, honnan, palástot
keritett,
aranyos palástot vállamra teritett,
fejem fölé égszin mosolygást
deritett.

Ma is úgy foltozza ingemet,
ruhámat,
ma is úgy szolgál ki, főzi
vacsorámat,
mint királyi ember királyi urának.
Amerre én jártam, kövek
énekeltek,
mert az édesanyám izent
a köveknek,
szive ment előttem előre követnek.

Amig ő van, vigan élném a
világom,
nem hiányzik nekem semmi
a világon,
három bánat teszi
boldogtalanságom.
Az egyik bánatom: mért nem
tudja látni
egymást a sok ember, a sok-sok
királyfi,
úgy, ahogy az anyjuk tudja őket
látni?

A másik bánatom: hogyha ő
majd holtan
fekszik a föld alatt virággá
foszoltan,
senki se tudja majd, hogy királyfi
voltam.
Hogyha minden csillag csupa
gyémánt volna,
minden tavaszi rügy legtisztább
gyöngy volna:
kamatnak is kevés, nagyon kevés
volna.

Hogyha minden folyó lelkemen
átfolyna
s ezer hála-malom csak zsoltárt
mormolna,
az én köszönetem igy is kevés
volna.
Hogyha a föld minden szinmézét
átadom,
az ő édességét meg nem
hálálhatom,
ez az én bánatom, harmadik
bánatom.

Kéziratokat csak elektronikus postán fogadunk el. A folyóiratban megjelenő írások tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek.

TARTALOMBÓL - CONTENTS

Sík Sándor: Magyarok Nagyasszonya (vers) - Grand Dame of Hungarians (poem), transl. by Frank Veszely 2
Csíksomlyó 2015 - Pilgrimage of Csíksomlyó 3
Tamási Áron: Virágos veszedelem (elbeszélés) 4
Varga Gabriella: A szebb és jobb irányába őszintén, tüzekkel cselekednek 7
Kercsó Attila: Utak (vers) 12
Pihenjen Hajduszoboszlón féláron! 12
Nem felejtünk Tégedet el - Branyiczky Katinka halálára 13
Miska János: Magyarország Barátai Alapítvány 14
Pordány László: Kettős évforduló 16
A nemzetközi fotográfia nagymestere Andrew Kertész 19
Varga Gabriella: A jó hagyomány mindig újraéled 20
Flender Gyöngyi: Székelyföldi hírösszefoglalás (2015. május) 22
Székely Ferenc: A múlt fölé hajolva - Lászlóffy Csaba emlékezete 24
T. Ágoston László: Keresztelők (elbeszélés, részlet) 25
Nagy László: Pünkösdi hajnal, Ki viszi át a szerelmet, Tűz 27
Sütő András: Egy csupor zsír (elbeszélés) 28
In Memoriam Magyari Lajos; Magyari Lajos versei 30
Tircsné Dr. Propper Valéria: Régi idők elfelejtett nőírói 31
Tasi Tamara: Tihany - a Balaton gyöngyszeme 32
Bácsalmási István: Együtt 33
Sík Sándor: Az igazi Mária (vers) 34
The True Mary , transl. by Frank Veszely 35

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA$70.00/year; Foreign: US$85.00/year

Elnök - **Telch György-George** - President

Főszerkesztő - **Telch-Dancs Rózsa** - Editor-in-Chief

Szerkesztés, fordítás - **Turóczy Tamás** - Editor, Translator

Terjesztés - **Turóczy Katalin** - Subscription

Munkatársak:
Bácsalmási István (Aurora, ON), Miska János (Victoria, BC), Varga Gabriella (Budapest), Veszely Ferenc (Kamloops, BC)
+Kaslik Péter

122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada
Tel.: 416-491-4631; Fax: 416-491-9661
E-mail: **rozsatelchdancs@gmail.com**

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

A folyóiratot digitálisan archiválja az Országos Széchényi Könyvtár EPA adatbázisa: http://epa.oszk.hu/01600/01658
Honlap: www.kalejdoszkop.ca

No part of this publication may be reproduced by electronic means, photocopying or otherwise, without written permission from the publisher, excepting brief quotes for the purpose of review

We accept manuscripts by e-mail only. The opinion expressed in this publication are not necessarily those of the publisher.

A **KALEJDOSZKÓP** szó a Pallas Nagy Lexikona helyesírását követi

SIK SÉNDOR

MAGYAROK NAGYASSZONYA

Édesanya, bódog Anya,
Virágszülő Szűz Mária.
(Winkler-kódex)

Édesanya, boldog anya,
Virágszülő Szűzmária,
Világraszült virágodnak,
Ajánlj minket szent Fiadnak.
Ha nem ajánlsz, hova menjünk?
Nincs egy izom épség bennünk.
Minden épet, minden szépet
Fölfaltak a cudar évek.
Mind a tíz bűnnel komáztunk,
Belzebúbbal paroláztunk,
Ami csepp jó maradt bennünk,
Lemarta az idegen bűn.
Csúfra mégis megmaradtunk,
Nem nyílt meg a föld alattunk,
Kikerültük a koporsót,
Itt vagyunk most, legutolsók,
Legutolsók a világnak,
Kik a szívünkbe nem látnak,
De tenálad, Asszonyunknál,
Tudjuk, hogy csak irgalom vár.
Eddig is mint nyitott könyvben,
Úgy olvastál a szívünkben.
Bűneinket végigsírtad,
De ítélni föl nem írtad.
Te látod, hogy szívünk marja
A bűnbánat jeges karma,
Pislog már a keserűség
Hamvából a régi hűség.
Már a régi hit is mozdul,
A meleg vér meg-megpozsdul.
Ami szégyenünkre vált ott,
Szemünkről már hull a hályog.
Látjuk már, hogy mi rossz, mi jó,
Tudjuk, mi félteni való.
Sereglünk a Krisztus elé,
De hogy álljunk szeme elé?

Mit mondjunk, ha reá kérdez?
Szólj helyettünk, anyánk édes,
Annyit mondj csak: rosszak vagyunk,
De mégis a tied vagyunk.

SÁNDOR SIK

GRAND DAME OF HUNGARIANS

Oh sweet Mother, happy Mother,
flower-bearing Virgin Mother
(From the Winkler-kodex)

Oh sweet Mother, happy Mother,
Flower-bearing Virgin Mother,
Who created us, your flower,
To your Holy son us offer!
If you do not, where shall we go?
We have lost wholeness long ago,
All the beauty, all that's holy
Awful years have swallowed wholly.
With all ten sins we have made friends,
With Belzebub we made amends,
What remained in us of goodness
Corroded the foreignness.
For shame, we have still survived thus,
Earth has not split to swallow us,
So far avoided our coffins,
As we exist on the margins.
Last and least concern of the world,
That knows not our heart, us not heard,
But with you – with you, our Great Dame
Mercy waits for us and no shame,
Up to now – as an open book –
You have read our heart's every nook.
Cried with our sins, your eyes all mist,
but, to judge, did not list our sins.
You can see our hearts are well torn
By our sorrow's sharp claw and thorn,
From the ashes of bitterness
Billows old, steadfast faithfulness.
Old faith also moves at long last,
The blood quickens, warms to the task,
That, which constituted our shame,
Cataract vision was to blame,
We can see now what's good, what's bad,
We know what's worthy to be had,
As we gather by Christ's great grace,
But he, himself, how can we face?

What shall we say if he should ask?
Speak for us, Sweet Mother, at last,
Say only that we have been bad,
yet we are still yours – good or bad.

Translated by Frank Veszely,
Kamloops, May 26. 2015

CSÍKSOMLYÓ 2015 – PILGRIMAGE OF CSÍKSOMLYÓ

A csíksomlyói kegyhely közelében magasodik fel a Kissomlyó-hegy. Szent hegynek tartja a néphagyomány, mivel évszázadok óta imádkozva járja körös-körül a zarándokok serege. Oldalában keresztek vannak felállítva, keresztúti állomások, és a hegytetőn három kápolna, amelyeknél ugyancsak ájtatoskodnak a búcsújáró keresztények.

Története gazdag legendás múltjában, leírásokban, helyrajzi szerepében. Első szájhagyomány, hogy már a pogány székelyek korában kultikus hely, áldozatbemutató hely volt. Szent István király egyházalapító rendelete értelmében, 1002-ben kápolnát építettek a magaslatra. A hegy csúcsán a Salvator kápolna áll. Mellette a Szenvedő kápolna. Mindkettő az Árpád-korból való. Már a XV. században virágzik a Boldogságos Szűz Mária tisztelete a székely nép körében. IV. Jenő pápa az 1444. évi körlevelében arra buzdítja a népet, hogy legyenek segítségére a ferenceseknek a templomépítésben. Viszonzásul - a kor szokása szerint -, búcsút is engedélyezett a jótevőknek. A templom építését azzal indokolja a pápa, hogy *„a hívek nagy sokasága szokott összejönni ájtatosságnak okából… Máriát tisztelni.”*

Azóta is megszakítás nélkül tart a zarándoklat Csíksomlyóra, Szűz Mária tiszteletére.

The story of Csíksomlyó began between the 12th − 13th centuries. It was mentioned for the first time in the papal tax -collector records under the name of Sumbov in 1333, then as Sumlov in 1334. The name Somlyó is of Turkish origin and it means pinewood.

The most important creation of the Pilgrimage Church is the statue that represents the Virgin Mary.

This was made of linden wood in Renaissance style between the years 1510 and 1515. Its height is 227 cm and it is the highest of all statues known in the world. It represents the Lady Dressed in the Sun who has the moon under her feet and a wreath made of twelve stars around her head. There is also a crown on her head, in her right hand a scepter, in her left arm her Holy Son, the baby Jesus. In 1798 it was recognized as miraculous by the bishop Ignác Batthyány and he gave her the following name: “Wonderful and helpful Mother in protecting against heretics”.

During the centuries many miracles happened with the statue. Several times it was shining so that its light filled the church. In 1661 the church was ravaged by Tartars and Turks and it was set on fire. In a miraculous way the statue remained undamaged.

TAMÁSI ÁRON

VIRÁGOS VESZEDELEM

Mint a városban az emberek, falun is összevissza járnak az órák. Nem jelezhetem hát a pontos időt, amikor Ágoston, egy ládával a hátán, visszaérkezett a katonaságtól. Vasárnapra virradóra volt, legszebb tavasszal; s tudom azt is, hogy falunk felett a goromba nagy hegy sűrű éjjeli burkát éppen vedleni kezdte.

Gondolom, hajnali négy óra hét perc, esetleg kilenc van ilyenkor. Ebben az időben már kelőben vannak, akik gazdaságot visznek. Ágoston is már nyitott szemekkel találta az apját, aki nyomban és nagyot segített a végleges megérkezésen, mert az első szavával így szólt:

- Tedd le azt a ládát!

Ágoston letette a ládát, s más egyéb dologban is úgy járt el, mintha a katonaság semmit sem változtatott volna rajta. Még aludt is egy jót, künn a dúsnak ereszkedett kertben, mint valami habos és hullámzó tengeren. Délután kelt ki a zöld habokból, s mindjárt elément a házhoz, és jelentkezett a kenyér előtt, mint két évig a kapitány előtt.

- A táncba nem mész? - kérdezte az apja.

- Hát van?

Az öreg igen hirtelen tekintett Ágostonra, s az volt az arcán, hát te megbugyutult katona, tán jártatnám én a számat, ha nem volna! Aztán mégis felengedett magában, s így szólt:

- Nincsen.

- Hát akkor maga mért mondja, hogy van? - kérdezte Ágoston.

- Azért, mert valaki száz lejt adott nekem, hogy mondjam.

Most már tudta Ágoston, hogy tánc bizonyosan van. Nekiberetválkozott hát, s tatáros fekete bajuszát meghajló és tetszetős vonalba helyezte, mintha arcának egén ez lett volna a szivárvány. S mikor öltözetében is hazaivá s ünneplővé nemesedett, odafordult az apjához.

- Adjon száz lejt! - mondta.

- Előbb legyen.

- Hát ott van az a bizonyos száz.

Az öreg pillantott gyorsan egyet.

- Melyik?

- Amelyiket a híresztelésért fizettek, hogy tánc van.

Mint a szimatos róka, Ágoston is jó nyíláson keresgélt, mert a száz lej elétermett, csak hogy a hirtelen bölcsesség össze ne omoljék. Azzal el is indult a legény, hogy a községházára menjen, a vigadó nagy terembe. Mire odaért, már javában folyt a porverő mulatság; s csupa bokréta volt a faluháza, mert a grádicsokon, a tornác fáján és a nagy nyitott ablakokban zajongva fürtösödött a gyermekvilág és a felnőttek közül a szedettje. Valahogy mégis utat tört magának Ágoston, s bent a szemlélők között megállott egy kicsit, hogy a leányok felett szemlét tartson. Egy ideig pattogott a szeme, de aztán lobbanva megállt egy leányon. Nagyon fiatal volt, nyúlánk és formás; fekete szoknya volt rajta s felette sárga-piros feszülő kabátka, melyet nyilván finom sáfránszálból kötött valaki. A derekán széles öv, mint a tenyerem; az övében piros szegfű, s a szegfű mellett maga a leány is egy virág, dús szőke hajával és jókedvű csillagszemével.

Úgy érezte Ágoston, hogy a jó szerencse és a balsors cicázik előtte. Hirtelen maga mellé tekintett, s hát egy vénasszony elgyönyörködve áll mellette, piros boglárcsokorral a kezében.

- Ki az a leányocska? - kérdezte.

A vénasszony mindjárt tudta, hogy melyik, de azért megszagolta előbb a piros boglárokat.

- Szász Ibolya - mondta.

- A Szász Menyhárté?

- Az.

- Így megnőtt?

- Így.

Nézte Ágoston a leányt, aki tündér is lehetett volna; s közben a vénasszony, mint a kidugott patak, tovább csermellett Ibolyáról:

- Ugye, milyen szép? Nézd csak meg jobban! Mint a jóféle eleven tűz! S egyedül lakik, lelkem, mert az apja elment Oroszhegybe boltosnak, s reáhagyta az ittvaló házat s egyebet...

Még akkor is beszélt, amikor Ágoston odalépett Ibolyához, és a táncoltatójához így szólt:

- Add ide azt a leánykát!

- Visszavárom - mondta a táncos.

- Jól van - felelte Ágoston. - Osztán fényképet csináltatunk magunkról, s küldünk neked is.

Amíg béigazította magának a leányt, addig nem szólott Ágoston semmit, de aztán kegyesen s egy-egy kurta szóval elkezdte:

- Jól megnőttél, Ibolya!

- Esett a tavaly eleget - nevetett a leány.

- S harmat volt-e?

- Volt a reggel.

Egy másik legény jött, s elkérte Ibolyát, de néhány fordulat után Ágoston visszaragadta.

- Kapós vagy - mondta.

Ibolya nevetett, és ragyogott a csillagszeme, s égboltozata alatt érezni lehetett a virágillatot, s látni a harmat gyöngyözését. Ágoston még sohasem szerette olyan forrón a természetet, mint ahogy most. Szava azonban gyöngéd és játszi volt, mint a meleg szellő.

- Amikor este lefekszel, a ruhádat, ugyé, dióhéjba teszed?

- Oda - mondta Ibolya -, s a diót ki az ablakba.

- Nem félsz, hogy ellopják?

- Vigyáz reá az Isten.

- Egy katona nem lenne jó?

Nagyot és szépet csillant a szeme Ibolyának, de felelni nem tudott már, mert új legény lépett oda. Ágoston ki sem lépett a forgatagból, hanem forró fejjel egyazon helyben megállt, és onnét nézte Ibolyát, aki szálldosott, mint a csalfa lepke. Állott egy ideig, s érezte, hogy feszül a ruha rajta. Nem is szándékosan, de hogy mégis mozduljon valamit, jobb kezét zsebébe csúsztatta, s hát a száz lej mellett ott fekszik a bicska, mint egy alvó oroszlánfiú. Tűz futott végig a lábán, onnét fel a fejibe, s a két füle olyan piros lett, mint a tulipán levele.

Egy csepp józan esze mégis maradt, mert megfordult, és kiment lassan a teremből. Egyenesen a kocsmába ment, lassan és meggondolva leült, s egy fél liter bort kért csak úgy a levegőtől. Mégis meghallotta a kocsmáros, és odahozta neki. Mindjárt megfogta Ágoston az üveget, hogy forróságára bugyogtasson belőle, s akkor valahogy felpillantott.

Egy nyakkendős bajusztalan úrforma állott előtte, téglaszínű házikabátban. Nézte Ágoston ezt a csupasz embert, akit még sohasem látott.

- Maga ki? - kérdezte.

- Én vagyok a tulajdonos - felelte a másik.

- S hogy hívják?

- Rezeda.

- Rezeda?! - csodálkozott a legény, majd ivott, s amikor letette az üveget, úgy maga elé megjegyezte: - Ibolya, Rezeda...

Nem tudta megállani, hátradőlt ültéből egy kicsit, felnézett a házikabátosra, és kacagva mondta:

- Az Isten látott ilyent, hogy itt mindenki virágból van!

Rezeda is nevetett, majd azt felelte, hogy inkább pénzből lennének, ne virágból; s ezzel el is távozott. Ismét ivott Ágoston, majd papirost és írószerszámot kért, mert az jutott eszibe, hogy itt a bor mellett az ibolyáról verset ír. Neki is látott a finom kicsi szerszámmal, de mintha őserdei hatalmas szálfának állott volna neki, hogy abból tetszetős játékszert faragjon. Nem lehet tudni, hogy meddig küzdött a verssel, de még semmi sem volt belőle, amikor a feje felett Rezeda meggyújtotta a lámpát.

- Mennyi az ára ennek a pennának? - kérdezte Ágoston.

- Öt lej - felelte Rezeda.

A legény kitette a százlejest az asztalra, s így szólt:

- No, ebből vonja le.

Aztán egy könnyű mozdulattal kettébetörte a pennaszárat, s a fal mellé vetette.

- Adjon még egy felet! - mondta.

Ennél a második félnél sokat múlt az idő, s fülledt lett a belső időjárás is, dörgés és villámlás készülődött a mélyben. Érezte Ágoston, hogy dúló vihar jön, ha idejében nem harangoz. Kivette a bicskát, s megcsöngette az üveg oldalát.

- Mi tetszik? - kérdezte Rezeda.

- Mondja meg nekem - szólt Ágoston -, hogy hol van itt a legtöbb virág a faluban.

- Milyen virág?

- Akármilyen, csak sok legyen!

Rezeda gondolkozott egy kicsit, majd így szólt.

- A legtöbb Borostyán nagyságánál van.

- Hát az még él?

- Ajjaj! - mondta Rezeda.

- S ott mi van?

- Borostyán! Teli a kert, s az ablak előtt egy nagy fa, most van javában.

Fizetett Ágoston, majd indulás előtt még megkérdezte:

- Hogy hívják azt a nagyságát?

- Borostyán.

- Hát az is virágból van!

Rezeda nevetett, hogy itt csakugyan mindenki virágból van; s Ágoston pedig elment Rezedától Borostyán nagyságához, aki egyedül és özvegyen élt árnyékos házában, amióta meghalt Borostyán úr, a kárbecslő hivatalnok. Elsétált kétszer is Ágoston a ház előtt, melynek az ablaka nem is látszott a dús virágú borostyánfától. Amikor harmadszor tért volna vissza, megállt a kerítésnél, szétnézett, s mivel ember sehol sem volt, egy lendülettel átugrott a kerítésen. Felmászott hamar a borostyánfára, éppen az ablak előtt, s egyetlenegy gondolata volt: minél többet a virágból, borostyánt Ibolyának, az ablakába, az ajtajába, s az egész házat elborítani virággal!

- Ropp! Ropp!

Törtek a dús ágak, és hullottak le puhán a földre, s hát egyszer meggyúlt a nyitott ablakon belül a lámpa, s nagy sárga köntösben, mint egy kínai felhő, megindult Borostyánné nagysága az ablak felé. Oda kikönyökölt nagy kövéren, kandikált fel a borostyánfára, majd tulajdonosi hangon így szólt:

- Van-e ott valaki?

- Nincs! - felelte Ágoston az illatfelhőből.

Nemhogy visszahúzódott volna, hanem még jobban az ablakba nyomult Borostyánné. Úgy látszott, amint hatalmas termetével az egész ablakot eldugaszolta, mintha valami sárga szörnyeteg feküdt volna a barlangja előtt.

- Micsoda tolvajság ez! - kiáltott fel.

Ágoston jobban szerette volna tréfára venni a dolgot, de a tolvajság alatt letörött a tréfa ága, s egy kicsi bort is ivott volt.

- Menjen bé abból az ablakból! - mondta.

Borostyánné még jobban elhatalmasodott, s bőgött az éjjeli illatos csend, ahogy mondta:

- Még én menjek bé?! Disznó!

Gondolta Ágoston, hogy egy kicsit megijeszti az ádáz sárga asszonyt, s arra az ágra húzódott, amelyik éppen az ablak felett a falnak hajlott. Szépen lógatni kezdte maga alatt a hatalmas ágat, hátha megijedne a nagy legyezéstől a bátor özvegy.

De csupán kettőt hajlott a virágos ág, mert a harmadikra rettenetes roppanással az ablakba zúdult, s úgy szembelegyezte Borostyánhét, hogy nagy jajdulással befordult az ablakból, s mintha suppant is volna.

Ágoston is akkorát döndült a földön, hogy amikor felállhatott, kezit-lábát nézte.

- Virágveszedelem!... - mondta a nagy baj zegzugos medrében, majd leült a virágbozótba, és kacagott, mint aki nem tud okosabbat. Végül mégis gondolta, hogy el kéne menni innét, de a két csillagszem átsütött akkor a borostyánfa virágai között, és a fergeteges orgonaillatban csupa ibolya volt...

Vállára vette a lehasadt óriási ágat, elvitte és odatámasztotta Ibolyának az ablaka alá. Aztán hazament és lefeküdt. Arcáról nyugalom és boldogság áradott, olyan ártatlanul aludt. De reggel, mint a tűz, amelyik csak lappangott eddig, úgy ütött ki a virágos veszedelem.

A hő már benne volt a hangban, ahogy az apja ébresztette:

- Ágoston!

- No, tessék! - ült fel.

- Te micsináltál az éjjel?
- Hát tudják?
Tudták bizony, mert Borostyánné zúgva és békötött ábrázattal korai reggel megjelent a jegyzői irodán, s kihágás miatt feljelentést tett.
- Mingyárt jőnek a csendőrök, s elvisznek - mondta az öreg. - Nem szégyellenéd egy kicsit magadot?
Hamar felöltözött Ágoston, hogy induljon az irodára.
- Hová mész?
- Megyek a táncba.
Az öreg azt mondta, hogy álljon meg egy kicsit, mert új jegyző van, s nagyon szigorú.
- Hogy hívják? - kérdezte Ágoston.
- Akác - felelte az öreg.
Erre a legény megvakarta a fejét, és így szólt:
- Az Isten látott ilyent, hogy itt mindenki virágból van!
- Abból; s eredj, mert most szagolhatod - fűzte hozzá az öreg, mire Ágoston elment, s hát a jegyző is éppen ott volt. Köszönt neki illedelmesen, s azt mondta, hogy itt van.
- Aztot én látom - felelte a jegyző. - Mikor jöttél katonaságtól?
- Tegnap.
- S az éjszaka immár csináltál derendóciát.
- Igen, a virágokkal.
Nem volt rossz ember a jegyző, mert hosszú szidalom helyett csak ennyit mondott:
- Nyolc nap, ülni kell, kihágás miatt.
Egy másik kicsi asztalnál ott ült valami fiatal írnok, s annak odaszólt a jegyző, hogy vezesse Ágostont a börtönbe. Az írnok felállt, s biztatta a legényt, hogy menjen utána. Lent megálltak ketten, és nézték a hűvös birodalmat, amely teli volt murokkal, pityókával, mindenféle korsókkal és üvegekkel, s még két hatalmas sonka is lógott egy szegen.
- Itt jó lesz - mondta Ágoston.
- Nem jó lesz - felelte az írnok -, mert maga meg találja enni a jó sonkát.
- Én nem - mondta Ágoston.
- Biztos?
- Ha nem hiszi, akkor egye meg maga, most mingyárt, s akkor biztos, ugyé?
Nevetett a hivatalnok, odament a sonkához, nézte és nevetett.
- Magát hogy hívják? - kérdezte Ágoston.
- Trandafir - mondta a hivatalnok, és hozzátette: - Magyarul olyan, mint akit Rózsának neveznek.
Ágoston ismét megvakarta a fejét, majd így szólt:
- Én mingyárt megbolondulok, ha maga is virágból van!
Erre nem szólt Trandafir semmit, hanem kiment, s egy kicsi idő múlva a jegyzővel együtt jött vissza. Megszemlélték ketten a terepet, mondogattak egymásnak egy darabig, majd kivitték Ágostont a sonkák mellől az udvarra, s ott így szólt a jegyző:
- Ebben az udvarban lesz a börtön.
Körülnézett Ágoston, s amikor látta, hogy a nagy burjános udvarnak a mezők felé még kerítése sincs, azt mondta, hogy itt éppen jó lesz. Meg is egyeztek, hogy az éjszakát s a nappalt mind úgy fogja itt tölteni, mintha óriási nagy kőfalak volnának körül.
- Odagondolom - mondta Ágoston.
Trandafir és a jegyző visszamentek a szoba fogságába. Ágoston pedig ottmaradt a szabad és gondozatlan udvaron. Leült egy halomra, és arra gondolt, hogy most már mit lehetne csinálni. Kettőt talált ki, ami jónak és célravezetőnek tetszett. Az egyik az volt, hogy innét a börtönből epedő szerelmes leveleket fog Ibolyának írni, azonkívül pedig rendbeszedi ezt az elvadult tájékot, hadd legyen nyoma az ő borostyán-kihágásának itt is valami. Hozzá is kezdett rögtön, hogy mindenekelőtt a kövér és eluralkodott burjánokat kiirtsa.
Estig ezzel elmúlt jól az idő, s amikor a jegyző lefeküdt, s helyette a hold jött be az ablakon az irodába, akkor ledöntötte a hatalmas kőfalat, elvitte az első szerelmes levelet Ibolyának, s titkon az ablakába tette. Utána hazament, és azt mondta az apjának:
- Csend legyen!
Az öreg megértette a dolgot, s jó hajnalban még fel is költötte Ágostont, hogy a szolgálatot újrakezdje.
Így telt el a nyolc nap, s akkor a nyolcadikon estefelé megveregette Ágostonnak a jegyző a vállát, és azt mondta:
- Jól viselted magadot, s ha aztán lesz valami bajod, ami ügyes-bajos, akkor gyere ide hozzám, s én neked jól megcsinálom.
Ágoston azt gondolta magában, hogy bár Ibolyát hozhatná elsőnek ide, mint ügyes-bajos dolgot; aztán megköszönte szépen a hozzá való szívességet, s szinte fájt neki, amikor szabad alkonyati időben kiment a kapun. Nem sokat tusakodott, hanem egyenesbe vette az utját, és elment Ibolyához, aki a fogság-levelekből már mindent tudott a világon.
Amikor belépett Ágoston az ajtón, Ibolyának harmatos lett a szeme, és olyan szelíden várta a legény ölelő két karját, mintha csakugyan ibolya lett volna, kire legszebb tavaszi napon legragyogóbban süt a nap.
Ágoston átölelte, és azt mondta neki:
- Annyi sok virág közül én az Ibolya virágot választottam.
A lány ott pihegett a vállán, és nem szólt.
- Mert az a leghatalmasabb - szólott Ágoston újból.
Erre Ibolya bólintott a csillagszemével, és azt mondta, hogy aki a virágokat teremtette, az jól elrendezett egyebet is.

Tamási Áron szülőháza Farkaslakán

VARGA GABRIELLA

A SZEBB ÉS JOBB IRÁNYÁBA ŐSZINTÉN, TÜZEKKEL CSELEKEDNEK

BELEOLVASTUNK, BELEHALLGATTUNK ÉS BELENÉZTÜNK GYERGYÓSZENTMIKLÓS VEZETŐ MÉDIAFELÜLETEIBE

„Ez itt az ősi balladák világa,
Mesél az erdő, súg a szűzi csend:
A székely sors nagy barna szárnyú sasként
Hegyek felett s szívekben kereng.
Megejt a rét, az illatos kaszáló
Ezer virágból szűrt édes szaga,
S a naplemente hosszú hamvas árnyán
Mintha lidércek fátyla hullámzana.
Egy régi dal nő új szimfóniává,
Mesék foszlánya száz húron zenél:
Erdély dalol felkavart szívemben:
A balladás, vén, örök titkú Erdély.”

Dutka Ákos: Erdély (részlet)

Hodgyai Edit

A balladás, vén, örök titkú Erdély szívében, Székelyföldön, a Maros forrásának közelében, a festői havasokkal körülölelt Gyergyói-medencében csak az ezer virággal tarkított rét zöldje, a magasba nyúló fenyőfák dereka, a levegő illata más és a csillagok fénye ereszkedik közelebb az alatta álmait alakítgató ember tekintetéhez, ezen kívül minden egyéb: öröm és keserv, boldogság és fájdalom, siker és kudarc éppolyan, mint bárhol másutt a világon. Az emberek itt is reményteljesen vagy éppen reményvesztetten fürkészik a holnapot, és van, aki a szebb, a jobb irányába való igyekezetből az átlagosnál nagyobb részt vállal. Ilyen a régió tömegtájékoztatásában élen járó Új Kelet megyei hetilap, a Mix FM városi rádió és Gyergyószentmiklós első televíziója, a Fény TV − egyesített nevén a Kelet Info médiacsoport, amelynek példája kétségkívül érdemes arra, hogy a világ folyását figyelő s azon belül a székely néplélek természete iránt is érdeklődő szemlélő közelebbről is megismerje. Munkájukról, elért eredményeikről és az ő útjukat sem kímélő kihívásokról Hodgyai Edit ügyvezető igazgatóval és Péter Csaba főszerkesztővel beszélgettünk.

VIGASZTALÁS ÉS MANKÓ, SZELLEMI TÁPLÁLÉK ÉS DERŰ ÚJSÁGPAPÍRON

− Igazgató asszony, milyen célok hívták életre 1998-ban Gyergyószentmiklóson a Kelet Info Kft-t?

Hodgyai Edit: Cégünket azzal a nem titkolt szándékkal alapítottuk, hogy a Gyergyói-medence térségében hetilapot működtessünk. A valamivel később *Új Kelet* névre keresztelt, A3-as méretű újságunkat kezdetben 4 oldalon, a megjelenés harmadik kiadásától pedig 8 oldalon adtuk ki, majd az igény növekedésével a terjedelmet 12, később 16, majd 20 oldalra növeltük. Tizennyolcadik évfolyamában járó kiadványunk jelenleg 24 oldalas terjedelemben jelentkezik. Célunk a térség igényes lakóinak mindenre kiterjedő, valósághű tájékoztatása, a közéletben történtek pontos és hiteles ismertetése az olvasóval. Elsődleges törekvésünk, hogy minél szélesebb körű olvasóközönséget megszólítsunk, pártoljuk a térség irodalmi alkotóit, segítsük a társadalmat építők munkáját. Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a hasznos és fontos, időszerű tájékoztatást élményszerűen tegyük, erre utal a mottónk is: *Az olvasható hetilap.*

− Főszerkesztő úr, mit szeretne kifejezni, üzenni az olvasók számára a lap elnevezése, az, hogy Új Kelet?

Péter Csaba: Ha egészen pontosak akarunk lenni, akkor említenem kell, hogy *Gyergyói Gamma Hír* néven jelent meg 1998 végén a mai *Új Kelet*nek a tulajdonképpeni őse, s kezdetben a Gyergyói-medence és Felcsík térségének szánta az alapító szerkesztőség. Mai nevét két hónap létezés után, lapszámokban gondolkodva a 8. kiadástól kezdődően kapta az akkori néhányoldalas kiadvány. Engem a kiadó megbízásából a 22. heti kiadásnál kerestek meg, ennél valamivel később vettem át a főszerkesztői teendőket elődömtől, Lukács Jánostól. Emlékszem, amikor anno melegében górcső alá vettem egymagam, csak és kizárólag saját célra, hogy nekem mit mond így önmagában az, hogy Új Kelet, akkor gondoltam égtájra, eszembe jutott róla a napkelte és majd nyolc évre a rendszerváltozást követően az új (ki)kelet… S végül aztán azzal zártam le a morfondírozásaimat e téren, amit később publikusan is elsütöttem: Új Kel(l)et(t). Elődeimtől sem állhatott ez távol, hiszen akkortájt volt már Gyergyószentmiklósnak és a Gyergyói-járásban élőknek egy négy éve alaposan „bejáratott” hetilapjuk, a húsz év után éppen egy éve megszűnt *Gyergyói Kisújság.* Az izraeli *Új Kelet* létezéséről − mondom itt még a kérdéskörben otthonosan mozgóknak − akkortájt, amikor a lapunkat

„megkereszteltük”, nekünk nem volt tudomásunk, de a későbbiekben is a név megtartása mellett bábáskodtunk.

− Milyen szempontok szerint állították össze a rovatstruktúrát és milyen elvek mentén történik a szerkesztés?

Péter Csaba: Akik rutinosak az újságszerkesztésben, lapkiadásban, ezt szenvedéllyel, szorgalommal, őszinteséggel és kitartással űzik, hajtják, gyakorolják hosszú távon, azoknak jutalmuk van. Én szerencsés helyzetben vagyok, mert idejében felismertem (legalábbis azt hiszem, hogy felismertem), mi lehet annak a hozadéka, ha temérdek alázattal, tiszteletttudóan szólítjuk meg azt a közösséget, amellyel egy anya-föld hátát tapossuk, és akikkel szövetségesek módjára élünk és munkálkodunk együtt azáltal, hogy ők rendszeresen a kezükbe veszik és olvassák a „munkánkat”, de inkább így mondanám csak egyszerűen, hogy a lapunkat. Szóval, ami ebben az „újságcsinálósdiban” a legfontosabb: elkezded érezni a megcélzott közösségnek a pulzusát, egy idő után pedig nemcsak érzed, érted is őket. Ezekkel együtt jön, hogy megérted bajaikat, gondjaikat, szinte hallod felvetéseiket, kérdéseiket, útkereséseiket, és tudsz úgy működni a hivatásod gyakorlása során, mint egy iránytű. Amikor már megismerted őket, meg tudod válaszolni a kérdéseiket, helyre tudsz tenni a fejekben egyet s mást. Olyankor is hálás így ez a feladat, amikor az eredeti elképzelés nem jön be százszázalékosan. Akkor sincs belőle semmi baj, mert ha mindezt úgy teszed, hogy a kivitelezésben véletlenül sincs benne manipuláció vélelmének még a nyoma sem, csak a jó szándék és a tiszta munka, akkor legfeljebb nem használsz az igyekezeted tisztaságával, de egészen biztos, hogy nem ártasz. Az intermezzóm után itt még hadd soroljak a főszerkesztői ars poeticámból. Tehetem?

− Kifejezetten kérem, hogy tegye!

Péter Csaba: A sajtószabadságot én eleve úgy értelmezem, hogy ami a szíveden van, az legyen a szádon is. Ha leírod, akkor az ott van, ott lesz az újságpapíron. Innentől nyílt titok minden, s ezt azok veszik el, fogyasztják, akik akarják. Folyamatosan munkálkodom azon, hogy mikor mit jó „megkóstoltatni”. A kivitelezésnél fontos a tálalás, az ízes és jóízlésű tartalom. Nekünk erre sajátos receptünk van, talán ez különböztet meg a sorozatgyártó, mindenfélét szalagon publikáló újságoktól. A vállalt, értékeket is közvetítő szerepünk vonalának mentén mondom: egyedi lap a mindenfélét mindenfélével elegyítő világunkban csak úgy készülhet, ha az ember tényleg akarja, beleadja adott esetekben a szellemének és a szívének, az egyéniségének és az emberségének a legjavát. E mellett megtanulja azt, hogy mikor miről nem szerez tudomást, egy szóra − kell, nem kell − nem megy el mindenféle árral, áradattal. Óvatos, védekezik. Halk szóval magyaráz, nem acsarkodik. Figyelembe veszi, hogy mindenki valaki, és végzi a dolgát becsületesen. Ha mindezt szeretettel, odaadással, őszinteséggel, törődéssel teszi, gondosan, akkor ezt megérzik azok, akik a fogadóoldalon olyankor tartoznak a népes csapatunkhoz, s állnak mellettünk, amikor leáldozóban van, de mindenképpen komoly problémáknak van kitéve az írott sajtó. Bennük is van kitartás, egyszerre vagyunk szerencsések s hálásak Tisztelt Olvasóinknak.

Már az ivóvizünket is megdrágítanák

Gyűlnek-e a Húsvét-kosarak?

Bővülő bűnlajstrom

A gyergyóiak piros-fehér lázban égnek!

PROGYM OLÉ!

Az orvos mondja az 5. oldalon...

Mit tegyen, ha megfázik?

Gyergyói karambol

Egy gyergyói származású édesanya üzenete Párizsból:

Je suis une mére...

Megélhetés vegyes számai

SÍELŐKNEK RAGYOGOTT A NAP

2015 lej

Kitartó, hűséges, játékos kedvű olvasóinknak!

3. oldal

Nyolc terhességből egy fiú és egy lány – Pachota Gyula nélkül ma gyermektelen asszonyként élne Dancs Rózsa

Gyergyószentmiklóson sikerült anyává lennie

Pokoljárás

12-13 oldal

Rendőrök a vádlottak padján?!

– Önök is mondják, de magam is tapasztalom, hogy az Új Kelet nagyon népszerű hetilap a térség nyomtatott kiadványai között. Mit gondolnak, miért szeretik ennyire az olvasók?

Péter Csaba: Tudom, érzem, sokszor ki is mondják és le is írják nekünk, hogy szeretnek bennünket. Adósak vagyunk, becsülettel tartozunk nekik ezért. Nem túloztam, amikor arra akartam utalni, hogy én a kezdetektől csapattagnak számítok minden Új Kelet-olvasót. Talán tíz éve történt meg, hogy egy reggel úgy mentem be szerkesztőségi ülésre, hogy minden más szok-ványos formulák és feladatleosztások, lap- és ütemtervek, útbaigazítások helyett csak annyit mondtam a kollégáimnak: mától oda a billentyűzettel, a héten írjatok, írjunk szívvel! Kaptam mosolyokat, volt még kuncogás is a hátam mögött. Utóbbit sem vettem rossz néven, s ha akkor, annak az igyekezetnek nem értük mára el csak kis hányadát, úgyis kapásból vállalok még tíz évet az olyan legembertpróbálóbb sajtómunkából is, szerkesztőségi „lapátolásból", csákányolásból, bármilyen nehéz kísérletből is, aminek az embertársainknak szóló, őket megszólító szívvel-íráshoz való közel-kerülés a kitűzött célja.

Folyamatosan doppingol, ha az elkeseredetteknek vigasztalást tudunk nyújtani, feldob, ha a borúlátók otthonába derűt tudunk vinni újságpapíron, az is hajt, ha némelyek pozitív példáin keresztül lábra lehet állítani azokat az embereket, családokat, akik valami miatt örök veszteseknek érzik magukat. Az sem kevésbé örvendeztet meg, ha mankóul tudunk szolgálni nehezen járóknak, ha táplálékot szolgáltathatunk lapunkban szellemi morzsákat éhezőknek. Elégtétel az is, ha egyik-másik embertársunknak a figyelmébe ajánlhatunk egy-egy olyan járható utat, lehetőséget, amit eddig valami miatt nem volt mersze kipróbálni, de kis bátorítással sikerülhet, járhatónak bizonyulhat, ha rálép stb. Valóságról, megvalósíthatóról, igazról, szükségesről, fontosról szólni… Jó és rossz példák ismertetésén keresztül is emelni, józanítani, megmaradáshoz folytatott küzdelmében gyámolítani, hét-köznapi harcokban, vívódásokban sorsot vállalni. Győzelmekre buzdítani, sikerek elérésére bátorítani az olvasóinkat, töltésnek lenni és töltődni a közösségben – na, ilyen alaptörekvéseink mentén születnek, élnek, vannak és lesznek a rovataink mindaddig, amíg szükség van ránk és a munkánkra. S ilyen alapelvek mentén is telnek meg hétről hétre tartalommal az *Új Kelet* lapjain a hasábok.

Hodgyai Edit: A lapszerkesztés mellett szerkesztőségünk aktív szerepet vállal városszintű rendezvények megszervezésében, ugyanakkor saját rendezvényeink is vannak, amelyek a különböző rovatok témakörei köré csoportosulnak: immár hagyományossá vált a *Nagypityóka és szeretet* elnevezésű versenypályázat, amellyel bevontuk a vidék burgonyatermelőit, a begyűjtött terméssel segítve városunkban a *Szegények konyháját*. Szociális jellegű rendezvényeink is rendszeresek, amelyek révén adományokat gyűjtünk a helyi hátrányos helyzetű közösségek – romaiskola, árvaházak, öregotthonok – javára. Ugyanilyen fontosak számunkra a kulturális programok, író-olvasó találkozók és más hasonló rendezvények.

Fáradozásaink valóban meghozták a gyümölcsöt: hetilapunk, meggyőződésem szerint a sokrétűségének köszönhetően, még az ezredforduló küszöbén létjogosultságot szerzett a Hargita megyei piacon. A kezdetben csak Gyergyószentmiklóson forgalmazott *Új Kelet* ma elérhető és olvasható a Gyergyói-medence valamennyi településén, ugyanakkor tekintélyes olvasótábort nyertünk Maroshévízen is. A távolabb élők pedig az interneten követhetnek bennünket figyelemmel, a *www.ujkelet.ro* és a *www.facebook.com/ujkeletonline* oldalakon.

KÖZVETLEN, BARÁTSÁGOS, EMBERI HANG A RÁDIÓSTÚDIÓBÓL

– Biztos vagyok abban, hogy a lapalapítással párhuzamosan már jelentkezett a hallgatói igény egy helyi rádióadó elindítására. Mióta sugározza műsorát a Mix FM Rádió?

Hodgyai Edit: Tizenöt évvel ezelőtt, 2000 novemberében nyílt lehetőségünk egy helyi rádió működtetésére. A Kelet Info Kft. ekkor valósította meg azt a Gyergyószentmiklóson és környékén fogható, napi 24 órás műsorral jelentkező Mix FM Rádió-t, amely gyakorlatilag az *Új Kelet* hetilap kistestvéreként jött létre. A város és a Gyergyói-járás első rádióadóján szólalhattunk meg, tehát nem volt hagyománya a rádiózásnak. Különös hangsúlyt fektettünk a szerződtetett munkatársak szakmai képzésére; ennek köszönhető, hogy közvetlen, barátságos, emberi hangon szóló rádiót építhettünk ki. A Gyergyószentmiklósról sugárzó Mix FM Rádió kereskedelmi adó ugyan, de tekintélyes mértékben vállalja a közszolgálati szerepet ott és akkor, ahol és amikor értékeket lehet és kell közvetíteni, hiszen a hírközlés, a pontos tájékoztatás, a figyelmeztetés egyben segítségnyújtást is jelent. Mind a mai napig ebben a szellemben szól és szólítja meg környezetét a Kelet Info Kft. másodikként létrejött médiaműhelye, az FM hullámsáv 91,2 MHz-es frekvenciáján fogható Mix FM Rádió.

A sorban következő dátum 2001 júniusa, amikor újabb műhellyel gyarapodott a Kelet Info Kft: ekkor vállaltuk át a Csíkszeredából sugárzó Mix FM Rádió (89,3 Fm) működtetését. Versenyvizsgák által új műsorvezetőket alkalmaztunk, és viszonylag rövid idő elteltével a leghallgatottabb rádióadók között jegyezték műhelyünket. Mindezt akkor, amikor a megyeszékhelyen négy rádió versengett a hallgatóság kegyeiért. Már a kezdetektől az önfenntartást tűztük ki célul, ennélfogva természetes, hogy létkérdés lett a gazdasági szempontok érvényesülése, oly módon, hogy ne sérüljön a rádióadónkról kialakult kép. Sikerült, és ezt a szerkesztett műsorok által vállalt, a közösségünk irányába tett szolgálatunk révén értük el. Már a kezdeti időszakban sikeres rendezvényeket szerveztünk neves honi és külhoni meghívottakkal, ezen kívül folyamatosan szervezünk üzleti találkozókat, bálokat és más programokat.

A Kelet Info harmadik médiaműhelyét, Gyergyószentmiklós történetében pedig a második rádiót is megszólaltathattuk 2003 májusában. Az Extra Rádió (91.2 FM) a szokásostól eltérő korosztályt igyekezett megszólítani. Elsődleges törekvésünk volt, hogy az Extra a jövő intézménye legyen,

úgy, hogy a tegnap slágereire alapozza zenekínálatát. A Mix FM kistestvére alázattal követte nagyobb társait mind tartásban, mind pedig műsorpolitikában. A közszolgálatiság itt sem volt fogalom, hírműsorai továbbításakor nem ismerte a megalkuvást és az önös érdekek fogalmát. Valósághűen tájékoztatott, a közszolgálati szerepvállalás az Extra Rádiónak is az erőssége volt minden indokolt esetben.

Azért ez a temérdek múlt idő, mert időközben a politika beleszólt a dolgok menetébe, megszűnt a Mix Rádió Gyergyószentmiklóson és Csíkszeredában, így az Extra rádió átnevezésével tudtuk továbbvinni a Mix sugárzását, sajnos csak Gyergyószentmiklóson. Elérhetőek vagyunk a világhálón is, a *www.mixradio.ro* oldalra kattintva a rádió online is hallgatható, Facebook-oldalunk címe pedig: *www.facebook.com/mixfmradio.gyergyoszentmiklos.*

KÖRÜLTEKINTŐ, IGÉNYESSÉGRE TÖREKVŐ MUNKA A KÉPERNYŐN IS

– Elérkeztünk a város másik nagy hírforrásához: a Fény Tévéhez, amely szintén Önökhöz tartozik. Magam is gyakran tapasztalom Gyergyószentmiklóson és környékén, hogy az ott lakók a FényPont adására hivatkozva osztják meg egymással szerzett értesüléseiket. Feltételezem, hogy ez a kezdeményezés is sikertörténet a cég életében.

Hodgyai Edit: A Kelet Info Kft. történetében 2003 júliusa az újabb határkő: ezúttal városi televíziót indítottunk el Gyergyószentmiklóson. Miután megvásároltuk a helyi stúdiót és a hozzá tartozó helyi csatornát, az elengedhetetlen átrendezéseket követően berendezkedtünk a helyi készítésű műsorok gyártására, oly módon, hogy csatornánkon zavartalanul jelentkezett az átvett műsorok szórása, akárcsak a Képújságszolgáltatás. Új intézményünknek nevet adtunk, röviddel ezután pedig hírműsorral jelentkeztünk. A FényPont híreit naponta láthatóvá tesszük a tévéadónk nézettségi térségének legfontosabb eseményeivel, rendezvényeivel, történéseivel, a várható legfontosabb tudnivalókkal. Híradóink szerkesztésekor ragaszkodunk a Kelet Info médiaműhelyeinek hitvallásához: *a hír szent, a vélemény szabad* etikai alapelv szellemében igyekszünk körültekintő, igényességre törekvő munkát végezni. Televíziónk megteremtésével nem csupán hallatjuk szavunkat, hanem a lehető legtisztább képet alkothatjuk meg és közvetíthetjük Gyergyószentmiklós és környékének mindennapjairól. Adásaink a világhálón a *www.fenytv.ro* címen érhetők el és várjuk az érdeklődők jelentkezését a közösségi oldalunkon is, melynek címe: *www.facebook.com/fenytelevizio.*

MEGVALÓSUL, AMI A SZÍVBEN IS MEGFOGALMAZÓDIK

– Napjainkban válságát éli a nyomtatott sajtó és nagy a konkurencia az elektronikus média piacán is. Hogyan tudnak megküzdeni ezekkel a nehézségekkel, kihívásokkal?

Hodgyai Edit: Mindahány médiaműhelyünk esetében szándékunkban áll mai mércével mért követelményekhez igazítani a szükséghatárokig meglévő feltételeinket. Meggyőződésünk, hogy a munkánk végzéséhez szükséges technikai eszköztárunk bővítésével, a meglévők korszerűsítésével ez a célkitűzés is megvalósítható. Ezirányú törekvéseinkben, a tetemes többletkiadásokat igénylő televíziónk működtetése óta beszűkültek a mindmáig önerőből megteremtett anyagi forrásaink. Idejében felismervén a helyzetet, létrehoztuk a Szókimondó Alapítványt, amely kifejezetten arra hivatott, hogy anyagi és szellemi segítséget nyújtson az Új Kelet, a Mix FM Rádió, valamint a Fény Televízió fenntartásában és fejlesztésében. Szűkebb értelemben, a Kelet Info élni akar a korszerű technikai és kedvező jogi lehetőségekkel. Tágabb értelmezésben, valamennyi hírközlő eszközünkkel a térség szellemi és gazdasági életének a katalizátora és a véleményformálás korszerű és biztos, szilárd és hiteles eszköze kívánunk lenni. Szeretnénk elérni, hogy túllépve a működtetés nehézségein, akár az itthon maradás motiválása kérdéskörben is meghatározó szerepet vállalhassunk. A tehetségkutató, feltáró és pártoló struktúra irányába kívánunk továbbépítkezni. Rendszerünk nyitott, be lehet kapcsolódni erőfeszítéseink végrehajtásába. Meggyőződésünk, hogy valamennyi kezdeményezésünket akkor tudjuk sikeresen véghez-

Hivatalosan csökkent tavaly a falopások száma

A FÁN TERMŐ BŰNBEESÉSRŐL

Türelem Húsvét-kosarat terem!

Hargita megyei hetilap

Új KELET

Eigel Ági néni betöltötte 103. életévét

BEZZEG

Sokan ennyikből éltek

Gyergyói autóbalesetek

Ritka születésnapot ünnepeltek a Szent Erzsébet Öregotthonban – lapunk 4. oldalán számoltunk be a részletekről!

HIRDESSEN, REKLÁMOZZON a SZÍNES & KELET hasábjain! Tel.: 0266-364.680.

Újfalvi tolvajt fogtak

KÖZÖS JÁTÉK ÖRÖME...

5. oldal

vinni, ha minél szélesebb körből kapunk elismerést. Ránk nem jellemző, hogy az úton elfelejtenénk, kivel vagy kikkel érjük el céljainkat, hiszen ha temérdek törekvésünkből bármi megvalósul, akkor az végső soron a segítőinkkel közös sikerünk lesz.

– Az Új Kelet életében mi a legközelebbi elérendő cél?

Péter Csaba: Ember tervez, Isten végez. Jó viszonyban vagyok ezzel a kijelentéssel, még akkor is, ha sztereotípia. Kell-e ma annál nagyobb kihívás a hétköznapjainkra, hogy megmaradjunk az alaposan fogyatkozó erdélyi sajtópalettán? Nem akarom, hogy Sajtóisten könnyezzen meg bennünket mostanság. Azt akarom, hogy a megmaradásunk, fennmaradásunk, lehetőleg a fejlődésünk és gyarapodásunk által példát statuáljunk. Példát annak, hogy a sablont rá lehet húzni bármire, a sikertelenségeinket lehet magyarázni mások hibáival, rosszdöntésekkel, gazdasági válsággal, globalizálódó

Péter Csaba

világgal, pénzhiánnyal, világirányítók tényked eseivel, mesterkélten kialakított, manipulációra építő és manipulációval operáló földi istenségekkel, temérdek és folyamatos elsze-mélytelenítési kísérlettel, bármivel – de az ember soha, semmilyen külső hatásra nem szabad feladja a harcot, sem a reményt. Meg kell tudnunk mutatni másoknak is: ha őszintén, tüzekkel akar valamit az ember, minden olyan megvalósítható az életünkben, ami nemcsak a szellemben, a szívben is megfogalmazódik. Aki a jó cél érdekében cselekedni, dolgozni tud, az azt is tudja, hogy e mellett imádkozni kell még – s akinek nyitott egy kicsit is a szíve, az azt is megérzi, mikor, hol és mennyit kell imádkozni. Jövő év végén lesz – hazai mércével mérve – felnőttkorú az Új Kelet, időben most nekünk ott van a skáláról a cél, amit el akarunk érni. El kell hogy érjük, meg kell, hogy érjük, be kell töltenünk a 18-at. A többit majd látjuk, ha élünk és tervezzük tovább a létezésünket.

Gyergyószentmiklós - Sztent Miklós plébánatemplom. Fotó: Kovács László

KERCSÓ ATTILA

UTAK

Út az ágytól az ablakig
ahonnan várhatsz valakit
s a kertek alján baktató
sáros ösvényen szürke ló
utak ahol a lábnyomok
emléke csak futóhomok...
Lábad ha kőről kőre lép
hol soha kezdet soha vég
míg utad fölött ég az ég
s az árnyék soha nem elég...
Csapás mely forráshoz vezet
és meghallgatja éneked
utat sebző keréknyomok
közt vergelődik holnapod...
Az út hol száguldozni kell
s a perc a perccel egybekel
hol véres madártetemek
búcsúztatják az életet...
Bujkáló bozótos között
hová sejtelem költözött
utak az ingovány fölött...
Utad tikkasztó meredek
utak porában verebek
ahol megállni nem lehet
de egyszer szembejön veled
a tisztaszemű szeretet...
Az út hol labdád elgurul
ahol megpendül az a húr
talpad alatt levél fakul...
Nyomod pecsétje ittmarad
ringat delet ringat havat
sohsem felejti arcodat...
A válaszutad is lehet
ajándékoz vagy elvehet
neked hozza a híreket
sírni s nevetni is lehet
hol gondot űz a képzelet...
Utad mely szerteágazik
(merre iramlik el a hit?)
az út amelyről le-letérsz
s amelyhez mégis köt a félsz...
Utak sarából csipeget
fészekrakáshoz ihletet
a fecskepár mert itt lehet
sorsra váltani életet...
Utad utad utad utad
gördülő kerékáradat
ha elhagyod ő ittmarad
emléke húzza válladat
amíg leszáll az alkonyat
mikor ébred a virradat…

(1996)

PIHENJEN HAJDÚSZOBOSZLÓN FÉLÁRON!

Hajdúszoboszlón a Gyógyfürdő (Hungarospa) közelében, a belváros szívében, mégis csendes és nyugalmas kis utcában található a gyönyörűen, luxus kivitelben berendezett ***Villa Bellamy Vendégház***, amely 5 hálószobával 14 személy számára nyújt kellemes pihenést és kikapcsolódást. A ház elhelyezkedéséből fakadóan közel esik a boltokkal és bevásárlási lehetőségekkel teli régi belvároshoz és a nyüzsgő fürdő-centrumhoz egyaránt.

Extra szolgáltatások:
Külföldről érkező vendégeink számára egészségmegőrző tevékenységek megszervezésének, egyéb hatósági jellegű jogügyletek komplex lebonyolításának ügyintézésében is vállalunk segítségnyújtást.
Reptéri transzfert tudunk biztosítani maximum 4 fő estén.

Áraink: **13 CAD/fő/éj**, reggelivel 15 CAD/fő/éj, mely az idegenforgalmi adót nem tartalmazza (gyermekek számára a szállás 6 éves korig ingyenes).

Elérhetőségek:

villabellamy@gmail.com

+36 20 389 9096

+40 745 535 726

NEM FELEJTÜNK TÉGEDET EL

„Édesanyánk, kérünk szépen,
Tekints reánk békességben.
Gyógyítsd majd a szívünk búját,
A jó Isten vigyázzon Rád.

Ezer jót mi kaptunk Tőled,
Tenger barát tisztelt Téged,
Vezérelsz majd szeretettel,
Nem felejtünk Tégedet el."

Így búcsúzott a maga és bátyja nevében édesanyjuktól Mónika, Katinka lánya. Mindig szívszorító az a pillanat, amelyet szeretnénk megállítani, hogy még az eltávozottal lehessünk - de a pillanat elszáll, és mi maradunk a bánattal tehetetlenül. Most is így volt.

Noha csaknem két évtizedes barátság köt össze Katinkával, két utolsó találkozás emléke maradt meg bennem. Az egyikre, a budapestire november 22-én a Tolcsvay Klubban került sor, amikor Katinka asztalánál ültünk – és ő ragyogott! A csodálatos zene hangulata bennem a könyvbemutató előtti izgalommal társult, és Katinka szinte azonosult az én lelkiállapotommal. Boldog volt, hogy otthonosan bátoríthat, büszke volt, hogy az ő vendégeként mutathatott be ismerőseinek nemcsak engem, hanem Székelyföldről érkezett Zsuzsa húgomat és a szintén Székelyföldről odaszármazott barátnőmet, könyvbemutatóim moderátorát, Varga Gabriellát is. Elegáns nagyasszonyként, piros kiskabátban, kalappal a fején maga volt akkor a csodálatos, a gyönyörű, a fennkölt főváros, maga Budapest! Semmi nem árulta még el akkor, hogy beteg. Pedig mondogatta, hogy járja az orvosokat, akik bajt sejtenek, de azonnal el is fogadta a ügyetlen biztatásomat, hogy majd To-rontóban más lesz, mert ott fejlettebb az orvostudomány, jobbak a műszerek, más kivizsgálások kiderítik, hogy fölösleges a riadozás. Elhitte, mert el akarta hinni, hogy még sokáig itt maradhat, itt kell maradnia szeretteivel! A második emlékezetes találkozásra Torontóban a kórházban került sor, immár a megfordíthatatlan tragédia előrevetített rémével. Kiszolgáltatottan, megriadva, de méltósággal viselte a sorsát, soha nem panaszkodott. Egy ideig még rettegett ugyan attól a pillanattól, amikor az unokái meglátják haj nélkül – aztán megnyugodott, amikor ez is bekövetkezett. Naponta szorongva néztük együtt a Mónika színes rajzaival díszített táblán az alig változó eredményeket, és fogyatkozó hittel, de reméltem, elhiszi nekem, hogy meg fog gyógyulni, mert annyian szeretik, hogy nem adhatja fel a harcot. Belekapaszkodott a szavaimba, nem vitatkozott, nem tiltakozott – remélt és bizakodott. Művelt, gazdag lelkivilágú, igazi nemes személyiség volt, akinek a családja, a barátai és – nagy szavak nélkül mondhatjuk – a nemzet sorsa töltötte ki az életét, aki nagyon büszke volt nemcsak a gyermekeire és unokáira, hanem a testvéreire is. Katinka szerette az életet, benne csak a rosszat gyűlölte, de azt olyan szenvedélyesen, mint amilyen szenvedéllyel dolgozott a családi kapcsolatok erősítésén.

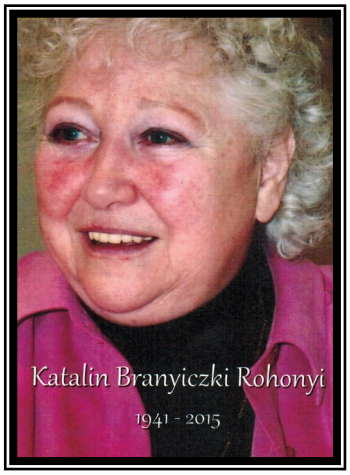

A Fennvaló nagy ajándékának tekintem, hogy barátnője lehettem, hiszen senkitől nem kaptam annyi szépet és jót az utóbbi évtizedekben, mint tőle, nem csupán azzal, hogy még a lakását is megosztotta velem nemcsak Budapesten, de Torontóban is (otthoni művészvendégeimnek adta át a kulcsot ittlétük idejére), hanem elsősorban és mindenek fölött lelkileg.

A torontói magyar emigráció egyik Nagyasszonya távozott közülünk, Isten adjon neki örök nyugodalmat. Rajongásig szeretett gyermekei, Mónika és Attila a család egyik kedvenc népdalával, az *Erdő mellett estvéledtem* c. gyönyörű Kodály-feldolgozással bocsátották végső nyugovóra édesanyjukat.

Erdő mellett estvéledtem,
Subám fejem alá tettem.
Összetettem két kezemet,
Úgy kértem jó istenemet:

– Én Istenem, adjál szállást!
Már meguntam a járkálást;
A járkálást, a bujdosást,
Az idegen földön lakást.

Adjon Isten jó éjszakát,
Küldje hozzám szent angyalát:
Bátorítsa szívünk álmát;
Adjon Isten jó éjszakát!

Ahány csillag van az égen,
Ahány fűszál van a földön,
Jézus annyiszor áldassék,
Szűz Mária tiszteltessék.

BENEDICTION - CLOSING PRAYER (by Monika)

Dear Mother, we ask zyou please
Lay your eyes on us in peace
Heal the pain in our troubled hearts
May the Lord watch over your gentle walk

Thousand of gifts received from you
A sea of friends is honouring you
Lead us with your Love forever
Won't forget you, never ever

MISKA JÁNOS

Ez év május 8-9-én tartotta a Magyarország Barátai Alapítvány (MOBA) második konferenciáját. Az anyaországi tagok mellett 35 ország küldte el magyarjai színét-javát a budapesti pompás Vigadóba, hogy megvitassák hazánk külföldi fogadtatását s körvonalazzák az állampolgárok feladatát az ország jövőjét illetően. Kanadát Bede-Fazekas Zsolt, Feszty Dániel, Kez Tóny, Kovács Gyula, Miska János, Pungur József és Vaski Gábor képviselte. A programot kerekasztal-beszélgetések, vitafórumok és három országos egyéniség, az államelnök, a miniszterelnök és az igazságügyminiszter beszédei alkották, ez utóbbiak a világot érintő klímaváltozás, az ország eredményeit hirdető szerepünk s az alaptörvény megszületését illetően tartott előadást.

Az első konferenciához hasonlóan, az idén is Áder János országelnök és Anita asszony fogadott bennünket. A Sándor Palota Tükörterme ez alkalommal kicsinek bizonyult a kétszázat meghaladó gyülekezet befogadására. Így mindnyájunk örömére, a napfényben úszó, csodálatos kilátást nyújtó udvaron élveztük az itókákkal, inyencségekkel telített vendéglátást. Áder elnök szeretettel üdvözölte a jelenlévőket, s elismeréssel nyugtázta a diaszpóra magyarsága eltökélt szándékát, amiért sokszor hitet tett az anyaország igaza mellett. S arra buzdított bennünket, hogy segítsünk minél több, hazánk barátait méltató tagot szerezni a MOBA-nak. Bár némi aggodalmai vannak az iránt, hogy jövőre vajon hol fogadhat bennünket, ha már a tágas udvart is kinövi tagságunk. Vizi E. Szilveszter elnök erre azt felelte tréfásan, hogy legyen ez az államelnök gondja. Áder elnök felkérte a MOBA tagságát, hogy támogassák Al Gore volt amerikai al-elnök klímavédelmi mozgalmát minél nagyobb számú aláírók gyarapításával. Felajánlotta a magyarság támogatását a pá-rizsi konferencia értelmében a Föld megmentése érdekében.

Vizi E. Szilveszter megköszönte az elnöki fogadtatást, s jelezte, hogy a MOBA egyik feladata a tagság ébrentartása az ország eredményeit illetően. Az Alapítványnak az ismeretszolgáltatással az a célja, hogy pártatlanul informálja a diaszpóra magyarságát az országot érintő dolgokról és ismertesse a nemzetet a diaszpóra magyarsága eredményeiről. Az első kerekasztal-beszélgetésen Magyarország külföldi imázsát vitatta meg angol nyelven Feszty Dániel, kanadai egyetemi tanár, Christopher Long, volt brit diplomata és John O'Sullivan újságíró Ablonczy Bálint moderátorral. Elhangzott, hogy a világsajtó fogadtatása vegyes, pozitív és negatív. A kormány új utakat kereső szolgálatát néha kételkedve fogadják a külföldi lapok (Feszty). Általában véve azonban Long és Ó'Sullivan úgy találta, hogy a nyilvánvaló kételyek mellett, a nagyhatalmakkal vitába keveredő dolgaink ellenére, a ma-gyarság eredményeit a tudományokban, kultúrában, innovációban elismeréssel fogadja a világ. Megnyugtató, hogy az átlagolvasóra kevés hatással van a sajtó előiítélete (Feszty). A brit tagok úgy látják, hogy a magyar bevándorlók szívesen látottak Nagy Britanniában, mert igyekeznek beilleszkedni, s hozzájárulnak az ország gazdasági és kulturális élete előreviteléhez.

Trócsányi László igazságügyi miniszter előadásában ismertette a 2011-ben megszületett alaptörvényt, mint az első ilyen alkotást az újabbkori világtörténelemben. Ezért nagy elvárá-sok, igények övezték világszerte. Beszélt múltbeli és jövőbeli alkotmányról, a kik voltunk, kik vagyunk és kik leszünk elméletről. Szólt számos tételről, amelyeket az alkotmány megalkotóinak figyelembe kellett venniük - hogy diaszpóra nép vagyunk, s a magyar kormánynak felelősséget kell vállalnia a külföldi kisebbségben élő honfitársakért. Ez nyilvánvaló negatív fogadtatásban részesült sok állam ré-

széről. Figyelembe kellett venniük az alkotmány megalkotóinak a család fontosságát, a munka szerepét a társadalomban, a közmunkaintézményt, a piacalapú munka fontosságát és számos más fogalmat, amelyek a korábban megalkotott alkotmányokban nem szerepelhettek. A második beszélgetés témáját, hogy milyen legyen Magyarország, Bogyay Katalin, az ENSZ magyarországi nagykövete, Baán László, miniszteri biztos és Bienerth Gusztáv, az Olimpiai Védnöki Testület tagja fejtegette. Felemelő hangulatú dolgokról szóltak ők is. Megállapították, hogy a magyarságot elismerten tehetséges népnek tartja a világ. Eredményeink propagálására azonban új lehetőségeket kell találnunk (Bogyay). Kudarcaink ismertetésében eredményesebbnek tűnünk, mint eredményeink tudatosításában (Baán, aki nagy eredménynek tartotta, hogy harminc éves volt, amikor végre először magyar lobogót látott szülőhazájában). Szóltak az előadók a magyarság jelleméről is. A világ szemében alkotó, cselekvő népnek számítunk. Midig csinálunk valamit. Az alkotás vágyát őrizzük meg magunkban (Bogyay). A nevelés fontossága a családra és az intézményekre hárul. Neveljük az ifjúságot, hogy identitástudatuk elfogadható legyen számukra. Szó esett a nyelv fontosságáról mint összekötő elemről. A sport szerepéről is szó esett, mely a finnek mellett az elit népek sorába emelt bennünket (Bienert).

A konferencia fénypontját jelentette Orbán Viktor beszéde. A múlt évi tapasztalatok alapján a tagok nagy elvárásokkal néztek a miniszterelnök előadása elé. Nem csalódtak. A kormányfő eElmondta, ahhoz, hogy sikeresek legyünk az életben, biztos és kiszámíthatónak kell lennünk ebben a kiszámíthatatlan világban. Egyetlen problémát sem szabad tabuként kezelnünk. Életfelfogására oly jellemzően hangsúlyozta, hogy az „ideológiai rögeszmék" helyett valóságos problémákkal kell foglalkoznunk. Saját válaszokat kell találnunk a bennünket foglalkoztató gondokra. Túl kell látnunk hazánk és Európa határain. Nyitottan és fogékony lelkülettel kell tekintenünk a világ dolgaira. Figyelmeztetett a jelenségre, hogy a világgazdaság központja újabban Keletre tevődik át. Az Európai Unió bizonytalannak látszik saját dolgait illetően. Szócsatákra tölti idejét, mialatt a Kelet cselekszik. Megemlítette, hogy öt évvel ezelőtt kormánya jó úton indult el. Megvédte igazunkat, leküzdötte a gazdasági válságot, s megannyi törvényhozással elérte, hogy negyedszázad után egyenrangúak lettünk a legjobb országokkal.

Beszédét a kérdés-felelet követte. A miniszterelnök a spontán kérdésekre is felkészülten, alaposan válaszolt. Meggyőző, részletekre kitérő válaszai tele vannak élettapasztalattal, bölcsességgel, közvetlen módszerrel és üde humorral. Magával ragadja hallgatóit, akik jelenlétében büszkének érzik magukat, felfrissül bennük magyarságtudatuk. Kérdezték az ország imázsáról. Az országos innovációról. A hazánkat ért bírálatokról. Népirtásról. Mindezek elviseléséhez erő kell, mondotta Orbn Viktor. Türelmesnek, intelligensnek, meggyőzőnek kell lennünk.

A konferencia befejező részét a közgyűlésszerű megbeszélés jelentette. A tagok elmondták elvárásaikat, elismerésüket és javaslataikat a MOBA ügyvitelével kapcsolatban.

Vizi E. Szilveszter elnök

A hozzászólások egy része türelmet igényelt, de általában építő javaslatokkal illették a kuratórium tagjait.

Köszönet illeti a fiatal virtuózokat, Gyöngyösi Ivett zongora- és Demény Mihály harmonika-,valamint Lugosi Dániel klarinetművészt lélekemelő játékukért. Hasonlóan, a Magyar Népzenei Nagykövetséget újításokkal telített programjáért.

Várjuk a harmadik konferenciát!

(Magyar Krónika, 2015.május 21.)

Miska János és felesége, Erzsike

„Az ország szeretete és a magyarság tisztelete fűzi össze a Magyarország Barátai Alapítvány tagjait"

Áder János, köztársasági elnök

PORDÁNY LÁSZLÓ

KETTŐS ÉVFORDULÓ

I.

Kanada hatalmas, az egész országra kiterjedő évfordulós ünnepségsorozatra készül: 2017-ben lesz az ország megalakulásának, „születésének" 150. évfordulója.

Furcsának tűnhet, hogy az eseményre már évekkel korábban folyjon a készülődés. Hát ha még figyelembe vesszük, hogy nem is mostanában, hanem már jóval korábban kezdődött. A főváros legnagyobb napilapja egy tavaly előtti számában így kezdte a vezércikkét: „Kanada 150. évfordulója gyorsan közeledik"; a cikk maga „sürgős" tennivalókat sorjáz és rész -letez. (Ottawa Citizen, 2013. május 1.)

Mi ez a nagy sietség, és miért a szokatlanul hosszú nekifutás; egyáltalán miről van szó? - kérdezhetnénk jogosan. A válasz pedig az, hogy a kormány az esemény önmagában is komoly jelentőségén túl az évfordulót az egységes nemzeti tudat meg -erősítésére, ill. tulajdonképpen megteremtésére szeretné fölhasználni, ami ti. sohasem létezett igazán, és valójában ma sem létezik. Kanada legföljebb csak nagyon messziről, pl. tőlünk nézve tűnik egységes országnak. Az közismert, hogy tartományokból áll, szám szerint tízből. (Van még továbbá Északon három, hatalmas kiterjedésű, de gyéren lakott terület − un. territórium.) Kevésbé ismert azonban, hogy az egyes tartományok milyen nagyfokú önállósággal bírnak. Itt most csupán annyit, hogy mindegyikük saját kormánnyal, élén a miniszterelnökkel (premier), valamint parlamenttel rendelkezik. Némileg hasonlóan az USA tagállamaihoz, melyekben kormányzók vannak; a kanadai tartományok önállósága mindent összevéve talán még kiterjedtebb. A tartományi önállóságot jelzi, és egyben jórészt indokolja nem csak a jelenlegi struktúra, hanem az ország történelmi értelemben vett (időbeni) szerveződése és alakulása. Nem arról van szó tudniillik, hogy valamikor valakik belső határokat húzva tartományokra osztották volna Kanadát, mondjuk az adminisztratív kezelhetőség kedvéért − ez is logikus lehetne, hiszen tudjuk, hogy hatalmas területekről és eltérő adottságokról van szó. De nem, ellenkezőlegt: Kanada létét megelőző, többé-kevésbé önálló gyarmatok és állam-jellegű egységek kapcsolódtak unióvá, melyhez később továbbiak csatlakoztak. Egyébként hasonló folyamatok zajlottak le az USA-ban is. Mindennek szinte természetes következménye és velejárója, hogy az egyes tartományok, illetve adott esetben valamely tartomány és az unió egésze, vagy több tagja között érdekkülönbségek, ellentétek, vagy akár komoly feszültségek támadnak,esetleg állnak fenn tartósan. Az ország történelme során ezek főként két,forrásból, gazdasági vagy − különösen Quebec esetében- nyelvi-etnikai-kulturális okokból keletkeztek. Ez utóbbiak kapcsán jött létre és került az idők folyamán változóan előtérbe vagy szorult háttérbe a nemzetközileg is ismert eddigi legsúlyosabb ellentét, a Quebec-i szeparatizmus. Itt merült föl a legkomolyabban az elszakadás gondolata és törekvése, hogy tudniillik Quebec kiválna a szövetségből és független országgá válna. A francia többségű Quebec mozgalmainak mélyek a gyökerei és hosszú a története. Hogy csak a közelmúlt fejleményeire és talán legdrámaibb eseményére utaljunk: legutoljára 1995-ben tartottak népszavazást a kérdésben, melynek eredménye szinte hajszálon múlt: 49.4% szavazott a tartomány elszakadására és a szuverenitásra, míg 50.6% az unióban maradásra. Történt mindez amellett, hogy a központi kormány természetesen ellenezte a szakadást, és ennek megfelelően igyekezett befolyásolni a szavazást − eredménnyel.

Azóta alábbhagytak valamelyest a szeparatista törekvések, de még mindig messze nem szűntek meg. Legújabban, bár elszakadásról kevesebben beszélnek nyíltan, ismét megélénkültek a különféle mozgalmak, melyeket támogatott nem utolsó sorban maga Pauline Marois, a tartomány előző miniszterelnöke is. (Jellemző, hogy Stephen Harper szövetségi kormányfő sokáig szóba sem állt vele; végül egy Afrikában rendezett nemzetközi konferencián találkoztak először − az egész bizarr történet maga is a tartományi önállóság egyik jele.) Marois-t azonban tavaly megbuktatták a választásokon, és távoztával a szeparatista láz alábbhagyott, de a kérdés továbbra is nyitott. Nyitva tartják egyebek között a nyelvi kérdés révén: Quebec-ben az angol nyelv elnyomásának (horribile dictu!) egyre újabb és újabb jelei mutatkoznak. Aki járt a tartományban, tudja, hogy angol nyelvű föliratok például eddig is csak elvétve olvashatók. Ami egy alapvetően angolszász országban (legalábbis korábban így hívtuk), enyhén szólva eleve furcsa. A legújabb rendelkezés azonban több mint furcsa: most a tartomány legnagyobb városában, Montreálban a Sacré- Coeur kórházban teljesen megszüntették (gyakorlatilag: betiltották) az angol nyelv használatát, beleértve mind az írásbeli, mind a szóbeli (orvos-beteg közötti!) kommunikációt, miközben a város lakosságának mintegy fele angol nyelvű. Ennek tükrében elképzelhető, milyen lehet a helyzet a tartományi fővárosban, a 90%-ban francia Quebec City-ben. Mellesleg a leköszönt miniszterelnök angoltudását személyesen megtapasztalhattam; nem tudom, átment volna-e egy magyarországi középfokú nyelvvizsgán. Miniszterei közül sem sokan tudnak rendesen angolul. Ottawában, az ország fővárosában viszont a legtöbb szövetségi politikus − köztük maga Harper miniszterelnök − jól beszél franciául: szinte nincs olyan beszéde, amelynek egy részét ne franciául mondaná el.

Létezik ráadásul Kanadában egy másik szeparatizmus, ha nem is így hívják (néha keleti parti nacionalizmusként emlegetik), és ha eleve nem is szerepel a nyugati tartományokban a köztudatban és főképp nem külföldön olyan nyomatékosan, mint Quebec. Ez az angol szeparatizmusnak is nevezett mozgalom, törekvés, vagy néhol egyszerűen csak életstílus

Független Magyar Rádió Toronto
Minden szombaton du. 4-6 óra, AM 530
www.am530.ca
www.magyaradio.ca; tel.: 416 693 8312

vagy életérzés szintén régi keletű és szintén mélyek a gyökerei. A szeparatizmus tulajdonképpen régebbi, mint maga az unió: létrejöttének a színhelyén, Prince Edward Islandon például maga a tartományi kormány is évekig vacillált, hogy hogyan döntsön; a törpe-tartomány végül hat évvel később csatlakozott hivatalosan. De komoly ellenállást fejtettek ki PEI-nál lényegesen fontosabb tartományokban is az unióval szemben. Nova Scotiában például jóval a csatlakozás után szervezetet alakítottak a tartomány függetlenségének a visszaállítására. Fekete drapériával vonták be a helyi törvényhozás épületét; szimbolikus szavazófülkét állítottak föl előtte, melyben az elszakadásra lehetett szavazni.

A föntieknél valamivel komolyabban vehető a − legalábbis területre − legnagyobb atlanti (keleti) tartomány, Newfoundland (teljes magyar nevén: Új-Fundland és Labrador) helyzete. A mindössze félmillió lakosú, de Magyarország területének 4-5-szörösét kitevő tartomány az összes többinél jóval később, csupán 1949-ben csatlakozott Kanadához, és akkor sem egyértelműen a saját akaratából. Nyomást gyakoroltak rá Ottawából, folyamatosan azt sugallva, hogy − akkor még viszonylag szegény tartomány révén − képtelen lesz a jövőben megállni a saját lábán önmagában, szövetségi támogatás nélkül. Végül minimális többséggel sikerült a lakossággal megszavaztatni a csatlakozást, körülbelül olyan − az 50%-nál alig valamivel magasabb − arányban, mint ahogy később Quebec leszavazta az uniótól történő elszakadást. Sokan elutasítják a tartományban az uniót, vagy legalábbis elégedetlenek vele évtizedekkel a csatlakozás után is. Ráadásul újabban már nem lehet senkinek kétsége afelől, hogy a jövőben meg tudna-e állni a saját lábán, hiszen Uj-Fundland időközben meggazdagodott: már korábban fölfedezték gazdag olajmezőit, majd a közelmúltban megkezdődött a kitermelés, és mutatkozik a kézzel fogható haszon. „Most, hogy dől a pénz, lehet, hogy meggondoljuk: nem kellene-e elszakadnunk Kanadától” - írta már 2008-ban az Independent magazin kiadója, aki azóta országgyűlési képviselő lett.

Legújabban Greg Malone, ismert és népszerű újfundlandi író csatlakozott a nacionalisták táborához. „Don't Tell The Newfoundlanders” (értelem szerint: hagyjátok békén az újfundlandiakat) c. könyvében nem éppen hízelgő hangon ír a konföderációról, következetesen ezt a régebbi kifejezést használva a szorosabb összetartozásra utaló unió helyett. A szerző szerint a tartomány lakói ma is mintegy fele-fele arányban oszlanak meg az uniós tagság helyeslése és ellenzése között, tehát nem csupán néhány álmodozóról van szó. Nem mindenki szeparatista a tartományban, írja egy helyütt Malone, de rengetegen elszakadnának, ha módjuk lenne rá. Könyvét St. John's-ban, a tartományi fővárosban pillanatok alatt elkapkodták.

Végül pár szót Albertáról, melyet ma az ország leggyorsabban fejlődő tartományaként tartanak számon. Ez az a korábban és ma is konzervatív többségű tartomány, amely súlyos gazdasági sérelmeket és igazságtalanságokat szenvedett el annak idején a liberális Trudeau-kormányzás alatt. Ma azonban a palagáz-kitermelés helyszíne, jelentős amerikai részvétellel. Az amerikai határhoz közel fekvő Calgary, az új iparág központja máris elérte vagy meghaladta a tartományi főváros nagyságát és jelentőségét. Nyüzsgő utcái és éttermei visszhangzanak az amerikai akcentustól. Kormánya és üzleti vezetői nagyjából fütyülnek arra, hogy melyik kérdésben mit mond Ottawa. Bonyolítja ugyanakkor a helyzetet, hogy a jelenlegi ottawai kormány is konzervatív, melynek egyik fő szavazói bázisa éppen Alberta. Többször megírták, hogy a tartomány közelebb áll Washingtonhoz, és talán az USA-hoz kellene tartoznia. Erre nyilván nem fog sor kerülni, de jelzi a nemzeti egység és összetartozás jelenlegi bizonytalan állapotát.

Mindent összevéve érthető és időszerű a nem csak formálisan, de valóban egységes Kanada létrehozásának az igénye és törekvése, valamint hogy a központi kormány ehhez minden eszközt meg kíván ragadni.

Kanada megalakulásának éve 1867; a „születésnap” dátuma július elseje, amikor több éves tanácskozásokat követően négy tartomány: Ontario, Quebec, New Brunswick és Nova Scotia hivatalosan egyetlen országba tömörült. (A nagy nyugati tar-tományok, Manitoba és Brit Kolumbia 1870-ben, Alberta és Saskatchewan 1905-ben csatlakoztak.) A 100. évfordulót annak idején nagyszabású országos ünnepségsorozat keretében tartották meg; ennek volt része az 1967-es montreáli világkiállítás is. Nem volt azonban egységes sem a részvétel, sem az egyetértés. Igen éles volt a bíráló hang többek részéről, így pl. a már említett Nova Scotia tartományban, ahol egyébként a mai napig sem szűnt meg teljesen az unióellenesség. Nem véletlen, hogy ezúttal mindenképpen biztosra akar menni a szövetségi kormány, ezért kezdte meg máris, sőt jóval korábban a két év múlva esedékes kerek évforduló előkészületeit. Az egység demonstrálására és hangsúlyozására úgy döntöttek, hogy nem független tartományi kormányok vagy bizottságok, hanem a szövetségi kormány, illetve annak Kanadai Örökség Minisztériuma vezetésével szervezik az eseményeket. A munka tulajdonképpen már 2011-ben elkezdődött, amikor országszerte un. meghallgatásokat tartottak a nagyközönség hangulatát és elvárásait tudakolandó. Ezt követően James Moore örökségi miniszter bejelentette: vezető munkatársai körutat tesznek a tartományokban, hogy a kormányokkal és minél több szervezettel egyeztessenek.

AZ ÖN ÉLETE IS TÖRTÉNELEM!
MESÉLJE EL UNOKÁINAK IS!
Könyvét kiadjuk magyarul,
angolul vagy két nyelven.
Kéziratának fordítását vállaljuk.
Tel.: 416 491 4631
E-mail: rozsatelchdancs@gmail.com

II.

Az 1867-es év emlegetésekor nekünk magyaroknak az osztrák-magyar kiegyezés jut az eszébe. Érdekesség, hogy ráadásul nemcsak az évszám azonosságáról van szó; a dátum szinte napra megegyezik: Ferenc József a kanadai szerződést mindössze néhány héttel követően, júliusban írta alá a kiegyezés törvényeit. Ezzel együtt természetesen nem másról, mint véletlen egybeesésről van szó, annak ellenére, hogy nemcsak az effajta érdekességek szintjén, hanem tartalmilag is fölfedezhetők párhuzamok a magyar és a kanadai történelemben. Szembetűnő például, hogy a XIX. század, különösen annak utolsó harmada mindkét ország esetében a gyarmati vagy félgyarmati sorból történő kiemelkedés időszaka. (Ekkor jött létre egyébként egyfajta jelentékenyebb kapcsolatrendszer is a két ország között azzal összefüggésben és főként azáltal, hogy erre az időre esik az első nagy kivándorlás Magyarországról Kanadába.) Maga az 1867-es év, az akkori történések hatása és megítélése is mutat nem jelentéktelen hasonlóságokat a két országot illetően; Kanada esetében már érzékeltettük föntebb, hogy milyen súlyos kétségek és ellenállás kísérte a szerződést és utóéletét egyaránt. A kiegyezés fogadtatása még kevésbé volt egyöntetű; mind maga a kiegyezés, mind az utána következő fél évszázad, a kettős monarchia megítélése a kezdetektől szélsőségek között mozog. Kossuth közismerten elutasító volt, később pedig számos politikus, gondolkodó és elemző egyenesen a későbbi magyar tragédia, Trianon eredendő okát látták a kiegyezésben. Lesújtó véleményeket fogalmazott meg jóval később Bibó István, majd azóta is sokan mások, de bővelkedünk „kiegyezés-pártiakban" is. A szélső vélemények között mintegy kiegyensúlyozott álláspontot képviselt egykori tanárom, az egyébként erős kritikai érzékéről ismert Hankiss Elemér, aki egy halála előtt készült interjúban például azt mondta többek között, hogy „részben" volt hibás döntés 1867, de elmondta ugyanabban az interjúban azt is, hogy a kiegyezést követő monarchia „csúcs" volt Magyarország történetében. Manapság sokan egyetértenek vele.

A jelen rövid írás nem alkalmas arra, hogy akár összefoglalás-szerű értékelést adjon, néhány alapvető tényt azonban érdemes mindenképpen megfontolni. A - többnyire jogos - korabeli és későbbi elmarasztalások ellenére 1867-ben legalábbis részben helyreállt a független magyar államiság, melyben a 12 negyvennyolcas pontból legkevesebb 10 megvalósult, majd fél évszázadot felölelő békeidő és olyan korszak következett, amelyet nem véletlenül neveztek többen Magyarország újkori aranykorának. Erdéllyel és a Partiummal, valamint a horvátokkal kialakított 1868-as kiegyezés értelmében Fiuméval kiegészülve, a félgyarmati sorból kiemelkedve a prosperáló nemzetek sorába léptünk. A belpolitikában − néhány uralkodói döntési jogot kivéve - gyakorlatilag megvalósult az ország függetlensége.

Az egykori kossuthi jelszót (Tengerre magyar!) megvalósítva megszületett a magyar tengerhajózás. (Ebből a célból építettük kis faluból várossá Fiumét, melyet vasúttal kötöttünk össze Budapestről, és kiépült maga a kikötő is.) Általában is virágzott az építészet: városaink képét a mai határokon belül és kívül egyaránt (mármint ahol még nem tették őket tönkre túlságosan) döntően a monarchia idején alakítottuk ki. Amerikából hozzánk látogató kollégám mondta: Budapest a legszebb XIX. századi város. Gazdaságilag olyan mértékben megközelítettük Nyugat-Európát − becslések szerint mindent összevéve mintegy 70%-ban − ami azóta sem sikerült ismét. Meg is előztük a Nyugatot több területen. Temesváron volt Európában először utcai gázvilágítás, Budapesten épült a kontinens első földalattija, és így tovább. Búzából 1880 után a hektáronkénti átlagtermés („Európa éléskamrája") meghaladta az amerikait, és az USA után a világ második legnagyobb búzaexportőre voltunk. A teljes lista nagyon hosszú és sokrétű. Nem utolsó sorban virágzott a tudomány, a művészet és a kultúra. Az országgyűlés törvénybe iktatta a nemzetiségek egyenjogúságát, beleértve a szabad nyelvhasználatot.

Már 1868-ban, vagyis akkor, amikor például Franciaországban vagy Németországban még rendeletileg tiltották ugyanezt. A kisebbségi iskolákban a tanulók anyanyelvén folyt az oktatás - sok helyütt a magyar nyelvet nem is tanították; igaz, ez később túlzott engedékenységnek bizonyult.

Mindemellett kétségtelen, hogy − erről talán ma is kevesebbet tud itthon a közvélemény eredményeinket nem tudtuk a külföldnek megfelelően „kommunikálni". Sőt, paradoxnak tűnő módon éppen a monarchia idején szűnt meg az az irántunk érzett általános szimpátia, amit 1848-49-ben vívtunk ki magunknak a világban. Külkapcsolataink kudarcáról van szó, aminek később meghatározó lett a jelentősége. Ebben az időben, különösen a monarchia időszakának második felében veszítettük egyébként el nem csak a világ, hanem saját kisebbségeink rokonszenvét is. És ebben az értelemben a monarchia valóban Trianon előzménye, „eredendő oka".

Messze nem volt itthon sem minden rendben: az eredmények mellett milliók nyomorogtak a monarchiában. Tömeges volt a paraszti kivándorlás, és a társadalmi viszonyok számos területen nem követték a gazdasági föllendülést.

Mindent összevéve azonban másokkal együtt meggyőződésem, hogy két év múlva meg kellene emlékeznünk a kiegyezés 150. évfordulójáról, jelentőségének megfelelően országos szinten. A kormányzaté lehetne a kezdeményezés és a koordinálás, jórészt a történeti intézeteké és más tudományos intézményeké (kiadványok, konferenciák, kiállítások stb.) a tervezés és a szervezés, és tág teret kellene kapniuk a különféle civil szervezeteknek, például a nagyobb számú résztvevőt föltételező rendezvényeken. Szándékosan nem beszélek ünneplésről és ünnepségekről, főképpen nem valamilyen diadalittas stílusban és hangulatban. De egy méltósággal megvalósított prog-ramsorozattal emlékezetessé tehetnénk a 2017-es évet. Esetleg legalább részben nem egy, hanem két országra szólóan, tehát valamilyen osztrák részvétellel. (Elvégre az Ausgleich Ausztriát is érintette.) Természetesen az időközben elszakított területeken élő magyarsággal együtt, megfelelően kezelve szomszédaink „érzékenységét". Ez esetleg nem lenne könnyű, de jól előkészítve és kellő szakértelemmel megvalósítva sokrétű és

kedvező lehetne a hozadéka. Nem utolsó sorban erősíthetné a nemzeti összetartozás érzését, a magyarság egységét, történelmi és ezáltal nemzeti tudatát, valamint a külföld számára sem volna érdektelen: sok szívósan továbbélő félreértést éppen most lehetne és kellene tisztázni.
Egy ilyen program megvalósulását külföldön számos ellenérzés, sőt ellenszenv övezné, de ideje ezzel is szembenéznünk, éppen a tisztázás céljával. Ugyanakkor itthon valószínűleg nosztalgikus hangok is kísérnék a programot. („Azok a boldog békeidők.") Ezek erősítése nem lehet cél, de némi nosztalgia nem is lehet baj, ha Deák Ferenc és társai hatalmas munkáját nem múltba révedésre használnánk, hanem arra, hogy emléke megújulásra sarkallja a nemzetet.

A NEMZETKÖZI FOTOGRÁFIA NAGYMESTERE ANDREW KERTÉSZ (ANDOR)

Torontóban egy egyedi, érdekes galériára bukkantam, amelyet a fotóművészetnek szentelt az alapítója, Stephen Bulger. A Ryerson Egyetemen diplomázott Bulgert nemcsak a kamera titkai érdekelték, hanem a fényképészet története is, amelyet tanulmányozva felfedezte az egyetemes fotóművészet úttörőit. A Stephen Bulger Gallery először 1995-ben nyitott a 700 Queen St. Westen, majd 2004-ben átköltözött a 1024 szám alá ugyancsak a Queen St. Westen. A képtár honlapja szerint azóta több mint 150 kiállítást szervezett Bulger, amelyen kanadai és nemzetközi fotóművészek munkáit láthatta a közönség.
Alig akad esztendő, amikor a seregszemléből kimaradna a magyar Andrew Kertész munkássága. Az idei, a június 20-ig megtekinthető kiállítás Surviellance címet viseli, de az évek során bemutatásra kerültek Places and Things néven csoportosított fotói, Self-Portraits, On Reading, The Polaroids, 1920's - 1980's, New York State of Mind.
Kertész művészi életútja Magyarországon kezdődött, ahol a tőzsdei karriert felváltotta a fényképezés iránti érdeklődése. 1912-ben jutott először saját kamerához, és első felvételein már megmutatkoztak látásmódjának sajátos vonásai. A külső pillanatok meghitt, gyakran lírai töltetű megörökítésébe belejátszott saját lelki gazdagsága és fantáziája. A valóság és a művészi én összekapcsolódása kísérte végig egész pályáján, ami tulajdonképpen az alapja annak a kertészi sajátosságnak, amelyik a fotográfia úttörőinek élvonalában tarja számon. A huszas évek derekán már Párizsban dolgozik, és ott a pezsgő művészvilágban mindent elér, amit alkotó megálmodik - hatnak rá a kortársak, ő viszont hat a kortárs fotóművészekre. A harmincas években New Yorkba kerül, ahol – akárcsak Bartók, Tamási és mások - hirtelen megbicsaklik. Az Újvilág nem kapható a művészi értékekre - magányos lesz, és ezért életének mintegy harminc esztendejét elfecsérelt időszaknak tekinti. Mesterség itt a munkája, nem alkotás. Élete utolsó 23 évében azonban visszatalál önmagára, a kezdeti, budapesti-párizsi lendületet visszanyerve kitörölhetetlenül belevéste nevét a fotóművészet történetébe. Könyvek, múzeumok, galériák őrzik a műveit. Művészi hagyatékának gondozója Robert Gurbo.

Esztergomi felvétel, 1915 (On Readig sorozatból)

ANDRÉ KERTÉSZ (1894 -1985)

Kertesz as a Hungarian-born photographer distinguished by haunting composition in his photographs and by his early efforts in developing the photo essay. In his lifetime, however, his then-unorthodox camera angles, which hindered prose descriptions of his works, prevented his work from gaining wider recognition, as well as his use of symbolism also became unfashionable later in his life.
Born in Budapest, the son of a bookseller, Kertész taught himself how to use a camera and had his first photos published while a member of the Austro-Hungarian army during World War I. Even as early as 1914, his distinctive and mature style was already evident.
Kertész emigrated to Paris in 1925, changed his first name from Andor, and became acquainted with members of the Dada movement. One of them dubbed him "Brother Seeing Eye", an allusion to a medieval monastery where all the monks were blind except one. His greatest journalistic collaboration was with the French editor and publisher Lucien Vogel, who ran his photographs without explanatory prose. He created portraits of (among others) the painters Mondrian and Marc Chagall, the writer Colette, and film-maker Sergei Eisenstein. In Paris he found critical and commercial success, and he was the first photographer in the world ever to have a one-man exhibition in 1927. He was a mentor to many famous names in photography; Henri Cartier -Bresson said, "We all owe something to Kertész".

Contin. on p. 23

VARGA GABRIELLA

A JÓ HAGYOMÁNY MINDIG ÚJRAÉLED

Kerényi Imre Csíksomlyói passiója 1981-ben magyar-magyar egymásra találást eredményezett − A darabot idén Pécsett felújították. A rendszer látszólag még sem Erdélyben, sem Magyarországon nem készülődött változni, még 1981-et írtunk akkor, egészen pontosan november tizenötödikét, amikor a budapesti Népszínház társulata egy az akkori viszonyok között megszokottnak a legcsekélyebb mértékben sem mondható témájú darabot mutatott be a Várszínház színpadán: a Csíksomlyói passiót Kerényi Imre rendezésében. A játékot a közönség tizenöt percen át tomboló tapssal jutalmazta és elismeréssel illették a szakkritikák is − s ezzel megkezdődött a Passió ötszáz előadást megért hazai, illetve európai sikerkörútja. A Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendezővel az emlékek felelevenítésén túl a darab Pécsi Nemzeti Színházbeli ez évi felújításáról is beszélgettünk.

− A csíksomlyói Szűzanya-kegyszobor születésének ötszázadik évfordulója kapcsán a visszatekintésben nagyon fontos momentumnak találjuk, hogy 1981-ben Budapesten az Ön rendezésében bemutatták a Csíksomlyói passiót. Milyen út vezette el idáig, egyáltalán mi ösztönözte Önt arra, hogy ehhez a témához hozzányúljon? Nyilván ez akkoriban nem volt ennyire természetes és ilyen egyértelmű.

− Molnár Gál Péter, a Kádár-rendszer rettegett, de nagy tudású színikritikusa a '70-es években kezembe nyomott négy kis könyvet, amelyek az 1721 és 1787 között Nagypéntekenként és más ünnepnapokon a csíksomlyói ferences iskola diákjai által bemutatott passiójátékok lejegyzett anyagát tartalmazták. Nem sokkal azután − lévén, hogy akkoriban a szocialista országok rendszeresen meghívták vendégjátékra egymás színházait − az egyik bukaresti vendégfellépésünk alkalmával a Madách Színház akkori díszlettervezője, a székely származású festő, tudós, tanár, polihisztor, Szinte Gábor elvitt engem Csíkmenaságba, megmutatta Csíksomlyót, a kegytemplomot, a ferences iskolát és a környékbeli falvakat. Módomban állt megismerni a Bethlen Gábor nevéhez fűződő székely települési formát. Mint ismeretes, a fejedelem azt mondta a földesuraknak, hogy *adj jobbágyaidnak kőlábú házat kerített konyhakerttel, ha ezt megteszed, elengedem az adódat, ha nem teszed meg, elkonfiskálom a birtokodat.* Ebből alakult ki a székely porta, amely valóban kerített, benne van a lakóház, a konyhakert, a pajta, az istálló, a szérű, minden, ami a gazdálkodásos életmódhoz szükséges. Rácsodálkoztam ott egy nagyon magas pajtára, amelynek a már korhadt fazsindelyén át zúdult be a napfény, és ez ellenfényben pontosan olyan volt, mint a csíksomlyói kegyszobor mögötti aranysugár-koszorú. Döntően ez az élmény indított arra, hogy a passió hagyományát földolgozzam, mégpedig csíki székely motívumokra építve.

A harmadik személy, aki lendületet adott ehhez, Botár Endre színész volt, aki a várszínházi előadás szereposztásában az egyik ördögöt játszotta. Ő a próbafolyamat előtt és közben

ontotta rám a hagyomány ismérveit, papok leírásait a passióról, arról, hogy a gyimesi csángók mezítláb jöttek a szorosból, a csizmát a vállukon vitték, hogy ne károsuljon, és hogy a keresztaljban elől megy a templomi zászló és a pap, hátul pedig a betegek, a koldusok, a csatlakozók és így tovább. Ez a három mozzanat: a színházkutató, a székely művész és a szintén székely színész vitt engem a téma színre vitele felé.

Korábban is voltak próbálkozásaim, Madarász Iván zeneszerzővel el is kezdtünk dolgozni rajta, sőt a Színművészeti Főiskolán is csináltam változatokat a passió lejegyzett hagyományát barokkba ágyazva, de az igazság az, hogy abból nem jött ki a népi íze és sajátossága. Székelyföldön jöttem rá, hogy az egésznek az eredeti környezet és az eredeti népművészet kell hogy talajt adjon. Rossa László népzene- és Novák Ferenc néptánckutató volt ebben a segítségemre, díszletként pedig egy fából készült harangláb lett a Passió centruma.

Szinte Gábor ugyanis Csíkmenaság határán egy kis ösvényen egy elég meredek kis dombocskára is felvezetett engem, amelyen volt egy harangláb. Nagyon egyszerű, kecses kis épület volt, lábakkal, zsindelytetővel. Minden délben odament egy öreg néni, leült a keresztrúdra és a harangot meghúzta. A keresztrúd és a harang, ahol fogta, tökéletesen ki volt kopva. Végtelenül megható volt, hogy ebben a faluban így húzzák a harangot. A darabban ebből lett az a templomszerű harangláb, amelyikből kijönnek az ördögök és az angyalok.

Így jött létre az 1981-es változat, amely rövid úton beszágul-

dotta Európát, nagyon sok országban járt, ötszáz előadást ért meg.

– Ön szerint mi volt a magyarázata a november tizenötödiki premier hatalmas sikerének?

– Az, hogy egy nagy magyar egymásra találás volt! A Rákosi- és a Kádár-korszakban az elszakított országrészekről beszélni se lehetett. Aki kultúraközvetítő szerepet bátorkodott játszani például Erdély és Magyarország között, gyalázatos ellenségnek számított. '81-re jutott el az úgynevezett csonka-Magyarország szellemi fejlődése odáig, hogy ebből a mézesmákonyos rabságból kezdett kiszabadulni, kihúzta a gerincét, körülnézett, és egyszerre csak hallatlanul megörült Erdélynek. Fölfedezte a maga számára, hogy az ott élők szintén magya-rok, nagyszerű művészetük van, jó humoruk és így tovább. Magyar-magyar egymásra találás volt, ezért volt kiemelkedő sikere. Az emberekben már nyiladozott az érzelem, az ész, a tudás, hogy nem annyian vagyunk magyarok, mint gondoljuk, hanem sokkal többen.

– És a darab nemzetközi sikere minek tulajdonítható?

– Annak a nagyon fontos alapvetésnek, hogy a jó művészetnek nemzeti tartalma van, és amikor a nemzeti tartalom benne van egy műalkotásban, akkor azt más nemzet fiai is nagyon szívesen nézik. A nemzetek feletti műfajokban alkotás bizonyos mértékben talajtalanságra utal, de amikor a magunk hagyományait mutatjuk meg, az más népek számára is nagyon érdekes. Az ír sztepp miért világsiker? Mert nem azt nézzük benne, hogy sztepp, hanem azt, hogy ír. Sztepp ugyanis van Amerikában is, Európában is és mindenhol, de az ír szteppnek, amely egy ősi néptánc – nevezhetjük fegyvertáncnak is – megvan a maga sajátos dobogása, ritmusa és dallama. A nemzeti tartalomhoz kötődő művészetnek tehát nagyon nagy ereje van, és ennek a gyökere a nemzeti indíttatás.

– Mit jelent az Ön pályafutásában a Csíksomlyói passió?

– A pályám csúcsa. Szerencsés csillagzat alatt született meg, jók voltak a komponensek, az előélete, jól jött össze minden. Egy feltörekvő színházi együttest rövid időn belül nemzeti színházzá tett, a szó igazi értelmében, mert azután az előadás Nemzeti Színházi produkcióként ment tovább.

– Ez év március 6-án a Pécsi Nemzeti Színház bemutatta a Csíksomlyói passió felújított változatát Nagy Viktor rendezésében. Ön is ott volt a bemutatón. Milyennek találta?

– Nagy örömmel töltött el, a '81-es előadás óta ugyanis számos kópia jött létre, de az utánzás a színházban nem működik: mindig újra kell költeni. Harmincnégy év után Pécsett Nagy Viktor és csapata az egészet újjáformálta, és a hagyomány újra életre kelt. Mert az igazi jó hagyomány mindig újraéled. Ezt Kodály Zoltán úgy fogalmazta meg, hogy ahányszor a népdalt eléneklik, annyiszor írják újjá, minden népdal minden dalos ajkán újra és újra megszületik. A csíksomlyói hagyomány is halhatatlan. Halhatatlan, mert nagyon ősi, Babba Máriánál kezdődik, és mert mindig újraformálja magát. A csíksomlyói keresztalja, amit nekem Botár Endre tanított, ma félmilliós népmozgalommá vált, amelyen ott kell lenni. Csíksomlyó lett a nagy magyar ünnep, amelyben az embernek érdemes megfürödnie.

A néptudat itt valójában egyesítette a Szűzanyát az ősi pogány termékenység-istennővel. A székely asszonyok kormos üvegen keresztül nézték az eget hajnalban, hogy meglássák a Napbaöltözött Asszonyt, ilyenkor ugyanis van egy pont, amikor úgy látszik, mintha az Asszony a holdsarlón állna, és a Nap adja a köntösét. A legenda szerint a lába kígyón, sárkányon tipor. Tehát mint matriarchális elem és élmény élt a környékbeli asszonyokban, ezért nézték pünkösdkor a napfordulónál a Babba Máriát. Szűzanyának hívták már akkor, de ennek az eredete énszerintem jóval a kereszténység elé datálódik.

– Vajon az időzítésnek van-e összefüggése a kegyszobor megalkotásának ötszázadik évfordulójával vagy ez ettől teljesen független?

– Szerintem véletlen, csak hát, mint tudjuk, véletlenek nincsenek, mindennek megvan a titkos oka. Nem hinném, hogy tudatos volt az időzítés, de az ötszázadik évforduló akkora erő, hogy egyszerre csak észrevétlenül már ott is van egy ilyen gyönyörű ékesség a Pécsi Nemzeti Színházban az ötszázadik ünnepség oltárára.

– Ön ez idő tájt a magyar kulturális értékek megőrzésével és fejlesztésével összefüggő feladatokat ellátó miniszterelnöki megbízottként tevékenykedik. A színházi rendezés jelen van még az életében?

– Ha olyan darabot találok, amellyel érzelmileg azonosulni tudok, azt megrendezem. Ilyen volt legutóbb az Új Színházban *A funtinelli boszorkány*. Artur Miller *Édes fiaim* című darabját háromszor is megrendeztem az elmúlt években, mert annyira megtetszett, hogy egy profithiéna multi rájön arra, hogy bűnös, és megöli magát. Szabó Magda *Az a szép fényes nap* című darabjához is tudtam kötődni érzelmileg – ez szerintem Szabó Magda legjobb darabja: a kereszténység felvételének pillanatát ábrázolja Magyarországon.

Alapvetően azonban könyvvel, szoborral, festménnyel, folyóirattal, tehát kulturális innovációval foglalkozom, és ez engem nagyon érdekel.

– Ezek közül egyik legjelentősebb munkája a százkötetesre tervezett Nemzeti Könyvtár. Hol tart jelenleg a sorozat szerkesztése, kiadása?

– A Nemzeti Könyvtár száz könyve 24 kötetes hullámokban jelenik meg (a többkötetes könyveket külön-külön számítva). Az első 24 kötet a három szerkesztő akaratából válogatódott össze, a második 24 kötetet nyolc politikus, nyolc intézményvezető és nyolc egyházi méltóság ajánlására jelentettem meg. Most készítem elő a harmadik hullámot, ez 2016 és 2017 folyamán jelenik meg, itt 24 jeles magyar értelmiségi lesz az ajánló, és ők írják az előszót is. Az utolsó hullámban a magyar kortárs irodalom 24 remekművét jelölöm meg, és itt a választás a könyvtárosok joga lesz. 2018-ig meglesz a száz kötet. A sorozat szerkesztési elve az, hogy egy író egy alkalommal szerepel benne, ami annyit jelent, hogy a száz kötet kiadja majd a száz legjobb magyar írót.

A tervezet címe – *Szobrok, közterek és Nemzeti Könyvtár* – arra utal, hogy bizonyos könyvek megjelenéséhez közterek

felújítása és szobrok állítása kapcsolódik. Amikor Tormay Cecile-lel elindítottuk a sorozatot, fölállítottuk a szob-rát is. Amikor megjelent a Bethlen István-monográfia, a néhai miniszterelnök szobrát is fölavattuk a Várban. Gróf Esterházy János szobra is áll a felújított köztéren a kötet megjele-nése óta. A Kós Károly-kötettel együtt az építész-polihisztor szobrát szintén felállítottuk.

– Magyarország Alaptörvényének népszerűsítése is az Ön nevéhez fűződik.

– Az elmúlt három év alatt, 2011 óta 17 nyelven 33-féle kiadvány készült. A csúcstermék a *Magyarország Alaptörvénye Díszkiadás,* ami egy könyvészeti ritkaság, és 2015 végéig másfélmillió embert ér el. Követségeken, iskolákon keresztül terjesztjük: az a diák, aki sikeresen leérettségizik vagy szak-iskolában érvényes bizonyítványt szerez, ajándékba kapja.

– Ha nem tévedek, már csak a Magyar Krónika közéleti kulturális havilapról nem ejtettünk szót.

– Májusban a tizenkettedik száma jelenik meg. A folyóiratnak az a jelmondata, hogy *Keresd a jót.* Egyetlenegy kritérium, hogy a szerző örömből írjon, olyan dologról, amiről örömmel tud írni. Meggyőződésem, hogy ebben rejlik a folyóirat sikerének a titka.

– Meglehetősen szín- és ötletgazdag az a kulturális innováció, amelyet oly nagy lelkesedéssel és elkötelezettséggel irányít…

– Ebbe beletartozik a turizmus is. Pünkösdvasárnap és augusztus 20. között Budapesten 432 utcai, egyenként 15 perces minikoncert lesz, 5 helyszínen, mindig pénteken, szombaton és vasárnap, naponta két vagy három alkalommal. A nyugati városokban jellemző utcazene továbbfejlesztett, szervezett változatát valósítjuk meg: a Szentháromság téren nemzeti romantikus koncert, a Várkert Bazárnál toronyzene, a Margit-szigeten a víztoronynál vonósnégyes várja majd a turistákat. A turizmus országépítő tényező, s ha ezt a szép országot, amit Árpád apánk ránk hagyományozott, kicsinosítjuk, vonzóbb lesz a turisták számára. Ezért tartom fontosnak, hogy ilyen különleges kulturális ízeket is csepegtessünk bele.

(Forrás: Csíksomlyó Magazin 2015. évi lapszám)

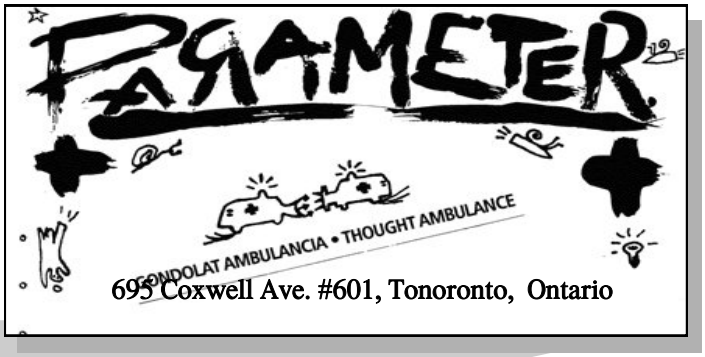

SZÉKELYFÖLDI HÍRÖSSZEFOGLALÓ (2015.MÁJUS)

(Szent György Napok) Idén április 24 - május 3. között rendezték meg Sepsiszentgyörgy híres városnapjait, a már hagyományos Szent György Napokat, amely a székely kiállítás-és expó szezon nyitányának is tekinthető. Az eseményen a számos kulturális, gasztronómiai, vásári és könnyűzenei program mellett nagy hangsúlyt fektettek gazdasági témájú előadásokra is. Kovászna megyében három területet azonosítottak, amelyben nagy fejlődési lehetőséget látnak: az informatika, a biogazdálkodás és a turizmus. Kovászna híres könnyűiparáról, a térség termelése hagyományosan a ruhaiparra korlátozódik, kevés kitörési ponttal rendelkezik a különböző ágazatokban. Ezen a kialakult helyzeten szeretne változtatni mind Sepsiszentgyörgy városa, mind a megye és annak iparkamarája. Célként fogalmazódott meg ugyanis, hogy a fiatalok az egyetem elvégzését követően Sepsiszentgyörgyön maradjanak. Meg kell teremteni annak reális lehetőségét, hogy jól fizetett munkahelyek legyenek Háromszéken, amelyek vonzó lehetőségeket kínálnak.

(Csíki Expó) Május 14-16 között tartották a 25. Csíki Expót Csíkszeredában, a Vákár Lajos Műjégpályán. A korábbi évekhez hasonlóan számos belföldi vállalkozás mellett sok magyarországi cég is elhozta termékeit a csíki közszemlére. A legtávolabbról egy spanyolországi borászat képviselője érkezett.

(Csinta Samu könyvbemutatója Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusán) Csinta Samu Erdély újranemesítői című könyvét mutatták be nagyszámú érdeklődő jelenlétében, május 14-én a csíkszeredai főkonzulátus Lázár-házában.

(Huszonöt éves születésnapját ünnepelte a MÚRE Csíkszeredában) A szervezetalapítás helyszínére visszatérve, megalakulásának huszonötödik évfordulóját ünnepelte a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE). Az emlékülésen felidézték az elmúlt negyed évszázad eseményeit.

(Zajlik a csíki sör per) Június közepére tűzte ki a harmadik tárgyalás időpontját a csíki sörper ügyében a Hargita Megyei Törvényszék. A Heineken még tavaly nyújtotta be keresetét a csíkszentsimoni sörgyár és annak vezetői ellen szellemi tulajdon megsértése miatt. A csíkszentsimoni manufaktúra - az Igazi Csíki Sör márkanevének használata miatt fordult az igazságügyi szervekhez a Heineken multi arra hivatkozva, hogy az említett márka a Ciuc Premium hamisított változata.

(Felújították a csíksomlyói kegytemplom orgonáját) Orgonakoncertet tartottak az orgona felújításának örömére, ahol Tamás József, csíkszeredai segédpüspök meg is áldotta a korszerű hangszert.

(Felújított Hármashalom – oltár előtt ünnepelhettek a magyarok a pünkösdi búcsúban) A búcsú előtt napokkal készült el a Hármashalom-oltár felújítása, amelyre a szükséges 5 millió forintot a magyar állam biztosította. Az elmúlt két évhez hasonlóan Áder János magyar államfő és felesége is részt vett a csíksomlyói búcsún, amelyre zarándokvonatok érkeztek. A Boldogasszony Zarándokvonat negyedik alka-

lommal futott be Csíkszeredába 800 zarándokkal. Emberek ezrei vettek részt pünkösdpénteken és pünkösdvasárnap a kontumáci templom mellett tartott szabadtéri misén. A Gyimesbükkre érkező zarándokvonaton összegyűlt 725 ezer forinttal a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gyimesbükki és csíkszentsimoni gyermekotthonait, valamint a gyimesbükki Rákóczi-vár újjáépítését támogatták.

(Kossuth-mellszobor Marosvásárhely kapujában) A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi karainak bejárata előtti téren avatták fel Kossuth Lajos mellszobrát. A Simon János, Németországban élő adományozó által felajánlott szobrot eredetileg a Vártemplom előtti téren szerették volna felállítani, de ahhoz nem adott engedélyt a polgármesteri hivatal, így Koronkába, úgymond Marosvásárhely Kapujában állították fel, várva, hogy talán egyszer eljön az idő, hogy méltó helyére kerülhessen.

(Folytatják a kapuvédelmi programot Székelyföldön) Hatmillió forintot nyert Hargita Megye Tanácsa a Bethlen Gábor Alapnál, székelykapu-programja finanszírozására. A szakemberek már meg is kezdték a felújításra váró kapuk állapotfelmérését.

(Névadása 25. évfordulóját ünnepelte a Márton Áron Gimnázium) Könyvbemutatóval és emléküléssel ünepelte névadásának 25. évfordulóját a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium.

(Szabad út az agrármérnöki szak előtt) Megadták a működési engedélyt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemnek, agrármérnöki szak indítására - Sepsiszentgyörgy székhellyel, melynek értelmében a jövő tanévtől akár harminc nappali tagozatos helyre hirdethetnek már felvételit és ősszel meg is kezdődhet az oktatás.

(70 éves a MOGYE) Május 29-én került sor a marosvásárhelyi magyar orvos-és gyógyszerészképzés 70. születésnapi évfordulója alkalmából, a Kultúrpalota Nagytermében megrendezett ünnepségre. Az ünnepi eseményen a hajdani oktatók emlékeztek az elmúlt évekre, majd a jelenlegi oktatók és diákok beszéltek az aktuális helyzetről és a "hogyan tovább?"-ról. Az egyetem román tagozata pár nappal korábban tartott ünneplést, amelyen a magyar oktatók és diákok tiltakozásul nem vettek részt. Azt sérelmezik ugyanis, hogy az évfordulós rendezvényeken szó sem esik arról, hogy az 1945-ös királyi rendelettel magyar tannyelvű egyetemet hoztak létre és csak 1962-ben vezették be a roman nyelvű oktatást az intézményben.

Készítette: dr. Flender Gyöngyi (Csíkszereda) a székelyföldi sajtó szemlézésével.

Contin. from p. 19.

In 1936 Kertész and his wife Erzsebet (later altered to Elizabeth) went to the United States to escape the increasing tension in Europe that was leading to World War II. The Condé Nast Publishing empire had signed Kertész to a long-term contract, which meant he spent most of his time photographing famous homes for House & Garden magazine. However, his personal photographic style did not mesh well with the straightforward fashion photography the American public (and magazines) expected. He continued to exhibit his individual work as best he could but his reputation slowly faded, and he became disillusioned.

His work did not appear in Steichen's famous The Family of Man show at the Museum of Modern Art, but in 1964, soon after John Szarkowski became the photography director at the museum, Kertész had a solo show which relaunched his career and reputation. He caught the mood of the times and became something of an elder statesman to the photographers of the late 1960s and early 1970s. They had been seeking to validate a tradition of documentary/art photography through linking it back to the Paris photographers of the 1920s and 1930s. By the mid-1970s he was showing his work in galleries all over the world. He continued working very productively into old age, and was experimenting with instant Polaroid photography shortly before he died.

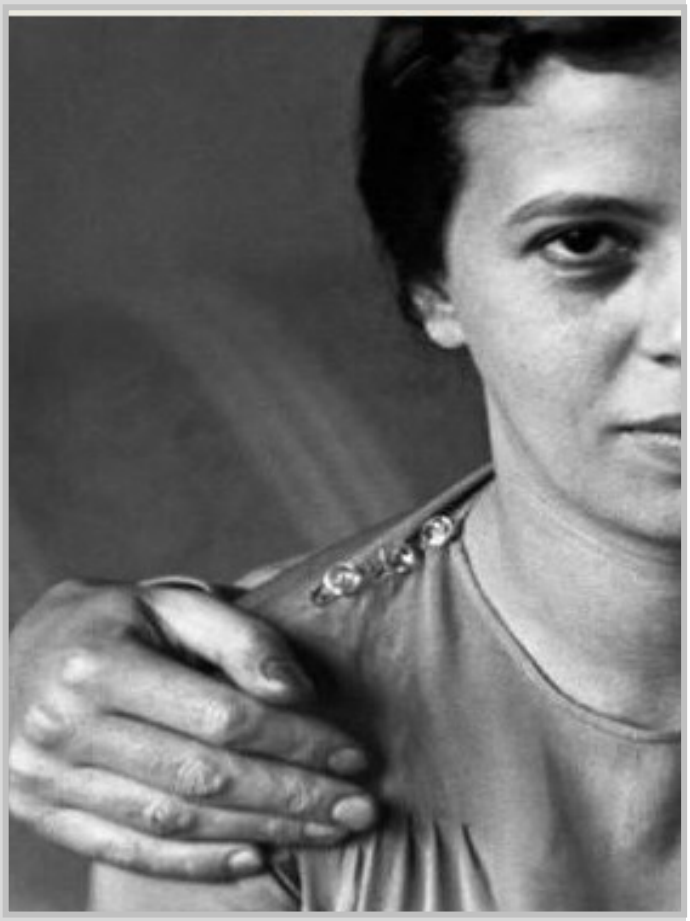

Andrew Kertesz: Elizabeth and Me, Paris, 1931

SZÉKELY FERENC

A MÚLT FÖLÉ HAJOLVA

LÁSZLÓFFY CSABA EMLÉKEZETE

Életének 76. évében, hosszas betegség után, 2015. április 14-én kolozsvári otthonában elhunyt Lászlóffy Csaba költő, dramáíró, író, szerkesztő, műfordító, Lászlóffy Aladár öccse. 1939. május 21-én született Tordán. 1960-ban diplomázott a Babes-Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom szakán. Ezután a kolozsvári *Igaz Szó*nak volt a szerkesztője, majd a *Dolgozó Nő*nél és a *Családi Tükö*rnél fejtette ki tevékenységét. Több bel- és külföldi lapnak volt a munkatársa. Első verse 1957-ben jelent meg. 2005-ben József Attila-díjjal tüntették ki, 2009-ben pedig megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét. A Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja volt. Más díjak, elismerések: Berzsenyi díj (1997), A Hét nívódíja (1994), Látónívódíj (1996), 1964-ben a Román Írószövetség költészeti díjjal tüntette ki. Magyarra tolmácsolta Eminescut, Maria Banuşt, Eugen Jebeleanut, Ştefan Augustin Doinaşt és másokat. Több mint 40 kötetet publikált, köztük számtalan drámát. Amint e sorok írójának nyilatkozta 75. születésnapján: „Mintegy negyven drámát írtam eddig, a budapesti Mundus Kiadó vállalt harminckettőt két kötetben… Abszurd színműveimre, bár kötetben még a 70-es évek elején megjelentek, még mostohább sors várt: volt, amelyik el is „kallódott" a cenzúraviszonyok miatt. (*Otthonom a magyar nyelv. Beszélgetés a 75 éves Lászlóffy Csaba költővel, íróval. Üveghegy, 2015.*)

Pomogást Béla így vall Lászlóffy Csaba munkásságáról: „Írói mondanivalóját a történelem vonzásában találta meg: a múlt fölé hajolva Erdély, a magyarság, a Duna-tájon élő népek történelmi sorsát vizsgálja, kivált azokat a súlyos következményekkel járó összeütközéseket, amelyek évszázadokon keresztül megszabták a közép-kelet-európai régió szomorú elmaradottságát."

Csabával pontosan egy évvel ezelőtt kezdtem levelezni, amikor 75. születésnapjára akartam interjút készíteni. Lenyűgözött embersége, közvetlensége, pontossága. Nem volt olyan levelem, amelyre ne kaptam volna választ! Csak az utolsó maradt megválaszolatlan, amit április 14-én este 21:28 perckor írtam neki. Akkor még nem tudtam, hogy két és félórával azelőtt, 18:54 perckor hagyott itt bennünket... A napokban megjelent *Harangszó a szélben* c. interjúkötetem postára adását tudattam Vele, illetve megérkezése felöl érdeklődtem (nehogy elkallódott volna) — levél, amelyre Ő már sosem válaszolhat. Ebben köszöntem meg két, nekem dedikált kötetét — nem tudom, hogy azután dedikált-e még valakinek?! —, amelyet április 7-én, kedden tett(ek) postára (postabélyegző dátuma szerint). Nagyon sietett, hogy mielőbb kezembe kerüljön! *A megszépíthetetlen messzeség (*micsoda üzenetértéket hordoz!) c. könyvébe ezt írta: *Székely Ferencéknek ajánlom szeretettel, Lászlóffy Csaba.* 2015. IV.6. Köszönőlevelem, amelyet halála után írtam, így záródott: *Nagyon köszönöm a dedikált köteteket. Hozzád elérkezett a Harangszó?*

Amikor e sorok a „magasba" szálltak, a lélek harangjai már ott voltak... Megérkeztek! Kolozsváron és szerte a nagyvilágban zúgtak a harangok a szélben: nagy magyar író távozott közülünk, az erdélyi és az egyetemes magyar kultúra legnagyobbjai közül való.

Lászlóffy Csaba úgy volt nagyvonalú, hogy a részleteket is átlátta. Rengeteget írt, dolgozott. Tiszteletet parancsoló erős egyéniség volt, de ugyanakkor le tudott hajolni a magamfajta irodalmi későn ébredőkhöz, az írótársadalom perifériáján vegetáló, útkereséssel és örök kísérletezéssel foglalkozó tollragadókhoz is. S ha valamit másként tettem, mint, amit tennem kellett volna, kellő tapintattal és pedagógusi érzéssel vezetett a helyes megoldás irányába...

Utolsó levelét, ímélben, 2015. április 3-án küldte nekem, amelyben az elkerülhetetlen vég közeledtét tudatta: (lassan elszivárgok, „vízből leszünk") s kért, hogy akkori állapotát, amelyet őszintén leírt, kezeljem bizalmasan, ne tegyem publikussá.

Április 15-én este, egy nappal halála után megérkezett Lászlóffy Enikő, a hűséges feleség levele.

„Kedves Székely Ferenc! Megkaptuk a könyvet, körülbelül keresztezték egymást, sajnos kiesett a válaszüzenet a figyelmemből. Csaba már nem tudott a gép mellett ülni, én meg főleg a tehetetlenség béklyói miatt mulasztottam. Ezúton köszönjük. Csaba mindent megírt előre, és úgy történt. Ha fizikailag nem lehetett Váradon a Holnapután fesztiválon, lelkileg igen, a mai napon. Én azt remélem, hogy még sokszor tapsolnak majd… *Lebénulva, ravatala mellett szólni nem tudok. Üdvözlettel: Lászlóffy Enikő."*

Drága Csaba, nyugodjál békében!

LÁSZLÓFFY CSABA

MÉGIS - MÉGSEM

Mind több a sebnek nevezett titok
mind több a titoknak mondott üledék
nem leszünk áttetszőbbek
sem azzal ahogy a gyűlölet
sem ott ahol az ólom rajtunk áthatol
szóval mégsem alleluja.

(1958)

T. ÁGOSTON LÁSZLÓ

KERESZTELŐK *(részlet)*

... Varga Pistát afféle falurosszának ismerték a környéken. Az apja, meg a nagyapja is mihaszna, részeges kocsmatöltelék volt, miért éppen ő lett volna más? Már gyerekként is azzal bosszantotta a felnőtteket, hogy jancsiszöget szórt az útra, és lesből figyelte, hogyan pukkannak ki az arra járó biciklisek kerekei. Időnként egy-egy autó is arra tévedt, s nem kerülhette el a sorsát. Szentségeltek is becsülettel a kárvallottak. Olykor az Istent is szidták. Ő meg csak mosolygott magában, és egyetértően bólogatott, amikor az elkövető édesanyja került szóba, meg a kezét szerették volna eltörni a mocskos disznójának.

Aztán egy nap − talán nem figyelt eléggé − éppen akkor csípte fülön egy nagydarab, kigyúrt pasas, amikor eldobta a szögeket.

− Hinnye, az anyád hétszentségit! − kezdte az ismerkedést egy jókora pofonnal. − Hát te vagy az, aki miatt naponta hordom az autóm kerekeit a gumishoz? Kitaposom a beledet, te szemét!

− Én, én nem... − hebegte Pista az arcát tapogatva.

− A gumis, meg a fia, azok...

− Ne beszélj nekem, te csirkefogó, láttam, hogy te tetted! A zsebeid is tele vannak szöggel. − S mielőtt még kereket oldhatott volna, kiürítette a fiú zsebeit. Persze, hogy tele voltak szöggel. − Honnét szerezted? − kérdezte, de maga adta meg a választ is.

− A vasboltból loptad, ugye? No, gyere csak, megkérdezzük a boltvezetőt!

− Nem is én loptam, az apám hozta...

A boltvezető elmondta, hogy valóban lába kelt néhány doboz szögnek, miután ez a Pista gyerek keresgélt valamit a polcok között. Föl is jelentették a rendőrségen bolti lopásért, az autós meg külön a rongálásért. Ráadásul még az apja is jól elverte a csatos szíjjal.

Miközben a sarokban ülve duzzogott, eszébe jutott, hogy az autós ember csirkefogónak nevezte őt. Nem is rossz ötlet − gondolta − és másnap reggelre két tyúkkal kevesebb kapirgált az autós udvarán. Az anyja meg sem kérdezte, honnét valók azok a csirkék.

Úgy nőtt föl, mint kertben a dudva. Az iskolát nagy ívben kerülte. Eleinte megbüntették érte a szüleit, azok meg jól elverték őt. Később már örültek a tanárok, ha nem zavarta a többi gyereket. Meg amúgy is rosszul festett a nagy, langaléta, tizenkét éves fiú a hét-nyolcévesek között. Egyik alkalommal, amikor az apja eltörte rajta a söprűnyelet, úgy megsértődött, hogy hetekig nem ment haza. Már a rendőrség is kereste. Attól tartottak, hogy vízbe fulladt, de rábukkantak a vadászok a szomszéd falu erdejében. Éppen egy meglőtt nyulat akart megnyúzni, amikor rátaláltak. Elvették tőle a kést, meg a nyársat. Hazavitték. Két nap múlva újra megszökött. Így ment ez mindaddig, míg tizennyolc éves nem lett. Azután már senki se kérhette számon, hol, és mivel tölti az idejét. Időnként a körzeti megbízott rendőr megfenyegette, hogy lecsukatja, de nem lehetett rábizonyítani se a vasúti kábellopást, se a Nagyék malacainak elrablását. Azért meg nem lehet lecsukatni, hogy minden este tökrészegen botorkál haza a kocsmából, és közben a lehető legtrágárabb szavakkal köszönti a szembejövőket. A férfiak nevettek rajta, a nők elkerülték.

Egyszer mégis majdnem sikerült elkapnia az őrmesternek. Segélyosztó nap volt az önkormányzatnál. Az anyja el is ment, fölvette a pénzt, Pista meg már várta otthon, hogy vigye a kocsmába. Nem akarta odaadni. A fia meg addig verte, míg az utolsó fillért is le nem tette az asztalra. Akkor jöttek a szomszédok, és kiszabadították a kezei közül. Hívták a rendőrt, följelentették. Az orvos is kiadta a látleletet. A rendőr kihallgatott mindenkit, aki láthatta, mi történt. Szép, vastag akta lett belőle. Aztán másnap bement hozzá az asszony, hogy őt ugyan nem bántotta senki. Magas a vérnyomása. Megszédült és nekiesett az ajtóképfának. Az őrmester nyelt egy nagyot, káromkodott egy huszárosat, és összetépte az egész aktát.

− De azért egyszer mégis elkaplak, te csirkefogó, és akkor a Jóisten legyen irgalmas hozzád, mer én biztosan nem leszek az − fogadkozott. Pista meg csak vigyorgott, mint akinek nincs ki mind a négy kereke, és egyszerre két nagyfröccsöt rendelt a kocsmában.

Ez is okozta a vesztét. A fröccs. No nem egy, hanem a többi, amit a városból hazafelé jövet még hozzá ivott. Meg a városi haverok, akik megkínálták valami új mosolytablettával, amitől úgy érezte, hogy a föld fölött lebeg. Búcsúzóul még kapott is tőlük néhány adagot – utólagos elszámolásra –, hogy árulhassa faluban. Ott lapult a zsebében az is, amikor szóváltásba keveredett a gumis fiával, meg a haverjaival. A jancsiszöget emlegették, és röhögtek rajta. Az ő zsebéből meg előkerült a bicska.... Jött is az őrmester a gumibotjával. Kiverte a kezéből a kést, aztán kiürítette a zsebeit. Aztán jött a mentő a gumis gyerekért, érte meg a többi rendőr. Voltak vagy négyen. Megbilincselték, beültették a kocsiba, és egyre csak azt kérdezgették, hogy kitől kapta a kábítószert, ki a dílere. És ekkor jutott eszébe, hogy be se mutatkozott az a bőrdzsekis srác...

Három évbe telt, mire újra hazamehetett. Halkan köszönt a csaposnak, és csendben letelepedett a nagyfröccse fölött búslakodó harangozó, Kiss Józsi mellé. Az öreg szegről-végről a rokona volt.

– Kiengedtek? – kérdezte Kiss.

– Ki – válaszolta Pista. – Harmadoltak jó magaviseletért.

– Akkor becsüld meg magad, mert különben rád sózzák a többit is! Felejtsd el a piát, meg azt a kábító izét, és nagyokat köszönj a rendőröknek! Szerezz valami állásfélét is, hogy hasznodat lássák! Új papunk van, fiatal ember. Már többeket is elvitt ehhez az iszákos misszióhoz, ahol leszoktatják őket. Beszéljek vele, hogy téged is?...

– Ugyan, nem bízom én ezekben a hókusz-pókuszokban, meg a csinálóikban sem. Csak kihasználják az embert. Odabent is volt minden vasárnap istentisztelet. Jelentkeztem én is a reformátusokhoz, mert a többiek is oda mentek. Azzal is telt az idő... Itt viszont mindenki tudja, hogy meg se vagyok keresztelve.

– Másokat is megkeresztelt már ez a pap. Azóta is ott vannak a templomban minden vasárnap. Elvitt néhányat ebbe az iszákos

misszióba. Én nem tudom, mit csinálnak ott velük, de azóta egyiket se láttam a kocsmában. Elvitte ezt a Jó Bálintot is. Ismered… Olyan részeges volt, hogy sehol se fogadták be dolgozni. Most meg főápoló a lovasiskolában.
– A ló, az jó – gondolkozott el Pista. – Szép állat, okos állat, és nagyon tud szeretni, nem úgy, mint az emberek. Odabent volt egy ló, amit én gondoztam. Nagyon jó ló volt....
– Jól van, akkor majd megemlítelek a papnak.
Nem tudni, mit mondott, vagy mit nem mondott a papnak a harangozó Varga Pistáról. Az azonban tény, hogy néhány nap múlva találkoztak az utcán, és a fiatal pap meghívta magához egy baráti szóra. Hamarosan a jövőről kezdtek el diskurálni.
– Elmegyek én innét valahová, ahol nem ismernek – mondta Pista. – Rossz kölyök voltam, még rosszabb felnőtt lettem, senkinek se fogok hiányozni. Annyit bosszantottam a falubelieket, hogy az ő helyükben én se tudnék megbocsátani.
– Tudja, hogyan imádkozott Jézus a keresztfán a halála előtt? – kérdezte a pap, s választ se várva folytatta. – Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! Azokért imádkozott, akik őt keresztre feszítették. Aki megbánja bűneit, annak meg is bocsát az Úr.
– Na látja, tisztelendő úr,ezért nem hiszek én az egészben. Az az ember, aki állítólag az egész világ ura, hagyja magát megöletni néhány nagypofájú vénembertől, meg féllábú római katonától? Fél kézzel világgá zavarhatná az egész bandát...
– Valóban, Pista, az ember nem képes ekkora áldozatra, csak az Isten. Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.
– Nekem ez magas, tisztelendő úr. Odabent kaptam egy Bibliát. Sokat kerültem az iskolát, de azért olvasni tudok. Volt rá időm, elolvastam, de nem értem. Nem értem, hogy ha ereje, meg hatalma van hozzá, miért győzködi az embereket? Odacsap, ahogy mi szoktuk, és nincs visszapofázás.
– Manapság valóban ez a divat az emberek között. Isten azonban maga a szeretet. Tudom, ez magának most még furcsán hangzik, de jöjjön el holnap is, olvassuk együtt a Bibliát!
Úgy jött el a paplakból, hogy oda ugyan soha többé be nem teszi a lábát. Ennyi zagyvaságot összehablatyol ez a pap, amiből ő egy kukkot se ért... Két füles, meg egy hasbarúgás, és nem pofázik vissza a pógár. Ennyi. Ilyen a világ és kész. Imádkozni, megbocsátani... Hol él ez? Jött ezzel a Jézussal, meg az asszonnyal, aki megcsalta a férjét. Rajtakapták. Pech... Menj haza, és ne vétkezzél többé... Na ne!... Ha legalább egy fülest lekeverne neki...
Egész nap ezen járt az esze. Bezzeg ha ő ott lett volna, majd rendet rakott volna abban a Jeruzsálemben... Este se volt kedve bemenni a kocsmába a sok hőbörgő részeg közé, pedig volt még a zsebében legalább két liter borra való. Még a tizet se verte el a toronyóra, úgy aludt, mint a tej. Álmában megjelent Jézus. Messziről jöhetett, mert fáradtnak látszott, meg poros is volt a köpönyege. Leült az ágya szélére és kinyújtotta felé szögektől átvert kezét.
-– Szóval te nem hiszel ebben az egészben – mondta fejcsóválva. – Nézd, neked, meg Tamásnak megmutatom! És azt se hiszed, hogy az igazán erősek fegyvere a szeretet?
– Nem tudhatom, uram – húzódott a takaró alá Pista – engem még soha nem szeretett senki.
– Ne félj, én azért jöttem hozzád, hogy megbocsássam a vétkeidet, szeresselek és segítsek neked.
– De hiszen engem meg se kereszteltek, Uram!
– Épp most van a keresztelőd, fiam – bólintott rá az Úr. – A víz ráér reggelig.
– És nem fognak kigúnyolni az emberek, mert börtönviselt vagyok?
– A szentek többsége is börtönviselt volt. Te is dolgozni fogsz, mint a többi ember. Elkerülöd a kocsmát, meg a kábítószeres haverokat. Én meg segítek neked, hogy megtarthasd a szavadat.
– Én mindent megteszek, Uram, de a ló...
– A ló már vár rád a Nefelejcs tanyán. Beteg gyerekeket lovagoltatnak ott. Gyógyterápia. A legszelídebb kanca, a Sára lesz a tiéd. Őt fogod pucolni, etetni, itatni, s a te lovadon ül majd a legsérültebb gyerek, akit semmi más nem gyógyít, csak a szeretet. Reggel a pap fog várni a ház előtt.
Ezzel fölállt, intett Pistának, és választ se várva eltűnt az ajtó mögött. A kutya csaholására ébredt Varga Pista. Szokatlan hang volt ez a számára háromévi csönd után. Kiugrott az ágyból, elhúzta a függönyt. Az ablakkal szemben, a kertkapuban állt az anyja és a fiatal pappal beszélgetett.

Andrew Kertesz: Szerelmesek

NAGY LÁSZLÓ:

PÜNKÖSDI HAJNAL

Lángszalagos aranykerék
a hajnali égen,
én fölfelé vágyakoztam
s csak lent lehet élnem.

Föllebeg vérpettyes vércse,
soha nem rak fészket,
gyönge madárt lehóhérol,
nevel kis vércséket.

Vércsét látok, mégse vágyok
dühök csillagára,
homlokomra holdat karcolt
a gilice lába.

Pünkösd jeles napja eljött,
ne lázadozz nyelvem,
bűnösöknek szót se szólok,
nem értenek engem.

Piros a pünkösdi rózsa
s nehéz mint a szívem,
lehull a pünkösdi rózsa,
hitem elveszítem.

Nagy László verse a Szentlélek eljövetelének ünnepére épül. Azon csodák egyikére, amelyeket meg kellett tapasztalniuk a Tanítványoknak, akik Jeruzsálemben maradtak és a termés betakarításának az ünnepére készülődtek. Akkor, ötven nappal Húsvét után csodálkozva tapasztalták az egybegyűltek, hogy abban a teremben, ahol voltak, szél támadt, miközben kint a viharnak semmi jele nem mutatkozott. Aztán ámulattal vették észre, hogy melegség, szeretet tölti el a lelküket; valamint azt is hüledezve kérdezgették, miként lehetséges, hogy a különböző nyelve-ket beszélők ugyanazt a tiszta szeretetet érzik, hogy értik egymást...
A Pünkösdi hajnal ennek a csodának, ennek a Szeretetnek a jelenvalóságát helyezi a mindennapok talajára, emberi környezetbe, emberi törekvések közé. Ezért jelképes a vércse, amely „gyönge madárt lehóhérol", s ezért jelképes a gilice − gerlice, gerle − lába által megjelölt homlok. A vers hátterében egy olyan világot (vércse-világot) érzékel az olvasó, amelyben „bűnösök" élnek, de ezzel szemben − Pünkösd idején − nem lehet lázadozni. Ugyanakkor világi gondolatokkal zárul a költemény, mert a „lehull a pünkösdi rózsa, hitem elveszítem" megfogalmazás − ünnep múltán − mégis az igazság helyreállítását helyezi kilátásba.

Penckófer János

(Kárpátalja online hetilap, 2003. május 30.)

NAGY LÁSZLÓ:

KI VISZI ÁT A SZERELMET

Létem ha végleg lemerűlt,
ki imád tücsök-hegedűt?
Lángot ki lehel deres ágra?
Ki feszül föl a szivárványra?
Lágy hantu mezővé a sziklacsípőket
ki öleli sírva?
Ki becéz falban megeredt
hajakat, verőereket?
S dúlt hiteknek kicsoda állít
káromkodásból katedrálist?
Létem ha végleg lemerűlt,
ki rettenti a keselyűt!
S ki viszi át fogában tartva
a Szerelmet a túlsó partra!

TŰZ

Tűz
te gyönyörű,
dobogó, csillag-erejű
te fűtsd be a mozdonyt halálra,
hajszold, hogy fekete magánya
ne legyen néki teher,
tűz
te gyönyörű,
ihlet, mindenség-gyökerű,
virágozz a vérző madárban,
égesd hogy a sorsot kimondja,
nem a hamuvá izzó csontja,
virrasztó igéje kell,
tűz
te gyönyörű,
jegeken győztes-örömű,
ne tűrd, hogy vénhedjünk sorra
lélekben szakállasodva,
hűlve latoló józanságban,
ahol áru és árulás van,
öltöztess tündér-pirosba,
röptess az örök tilosba,
jéghegyek fölé piros bálba,
ifjuság királya,
tűz!

A KALEIDOSZKÓP HAGYOMÁNYŐRZŐ KLUB
magyar tehetségek jelentkezését várja:
ÉNEK, HANGSZER, SZAVALAT, TÁNC,
SZÍNÉSZI ADOTTSÁG - minden érdekel
Hívja: 416 491 4631
Írjon: rozsatelchdancs@gmail.com

SÜTŐ ANDRÁS

EGY CSUPOR ZSÍR

Hadd mondjam el, hogyan is volt az, amikor anyámék templomba mentek és nagyapámra bízták a zsírt, hogy megőrizze, nehogy megegyük, mert egy ujjnyi volt, és mi örökké éhesek voltunk.
- Üssön a fejére, apám, ha valamelyik hozzányúl!
- Bízd rám őket! Én vagyok az ő papjuk - vett számba bennünket nagyapó, s átvette azon nyomban a parancsot is:
- Mind a négyen itt vagytok? Na, fel az ágyba, aztán ha valamelyik a zsírhoz mer nyúlni, annak eltöröm a lábát, mint a csirkének.
Ez a lehetőség mind a négyünknek szólott. Ezután következett az egyéni oktatás. Nagyapó kivette kezemből Gaál Mózes regényét, s felvágta a tálas tetejére. Ha könyvet látott, már dühös volt, mert nem tudott olvasni és minden írott betűben titokzatos ellenséget sejtett.
- Teszed magad, hogy olvasol, hogy aztán elaludjál, és nekiállj a zsírnak, ugyibár, tanár úr? Ohó, amiért nem olvasok annyit, azért én se vagyok az istennek jószága. Tudom én, hol kódorog az eszed. Be az ágyba!
Ezután következett az öcsém oktatása:
- Hiába nézel úgy rám a szép szemeddel. A tegnap is te nyúltál a zsírba, te zsivány. Téged oda kellene kötni az ágyhoz, mert a pocegérnél is rosszabb vagy. Be az ágyba! A másik kettő már aludt. Azokat is felriasztotta.
- Pista, Gyuri, hallottátok? Anyádék a templomba mentek. Én lehúzom a lámpát, lefekszünk mindannyian, de ne halljak moccanást, mer én vagyok a ti papotok. A zsír körül jár az eszetek, ugyibár? Na, én majd kifordítalak a bőrötökből, csak az jusson eszébe valamelyiknek, hogy a zsírt megdézsmálja. Ezután már nem tehettük, hogy ne gondoljunk a zsírra. De azért csak bebújtunk a pokróc alá. A pokrócon nagy lyuk volt, és emiatt most is marakodni kellett, mert egyik sem akart a lyuk alatt aludni. Nagyapa, mivel karácsonykor úrvacsorát vett, hogy meg ne bántsa saját istenét, románul káromkodott, haramiáknak és pogányoknak nevezett bennünket, s mikor a lámpa lángját kicsire húzta, újra felemlegette, hogyha valamelyik rosszalkodik, annak nemcsak a lábát, hanem ráadásul a derekát és eltöri. Hallgattunk hát a félhomályban, és arra gondoltam, istenem, mennyit bujdokol az a kis piros csupor a kölcsönkért zsírral, amiből holnap ünnepi ebédet kell főzni, hogy ne kezdjük sovány koszttal az új esztendőt. A hét első napján még a tálason láttuk. Immár hatodik esztendeje volt, hogy nem vágtunk disznót, így hát öcsém, amikor felfedezte, megkente vastagon a kenyerét. Ekkor anyám a szekrény mögé dugta, de ott is ráakadtunk, menekíteni kellett hát a szekrény alsó fiókjába, a fiókból a padlásra, onnan pedig a macska miatt vissza a házba, ki tudja merre, melyik sarokba. Nagyapó fejére húzta bőrig kopott sapkáját, a szokása szerint a falnak fordulva pillanatok alatt elaludt. Egy életen át készült arra, hogy egyszer jól kialudja magát, s ezt az elhatározását most komolyan vette. Olyan álmosítóan és dallamosan horkolt nagyapó, hogy attól mindig elszenderedtem, s tán most is alszom, ha odakint a kutya nem kezd el keservesen vonítani.
- Nana - mocorgott nagyapó, mert olyan csodálatos módon aludt, közben mindent hallott, ami körülötte történik. Talán szőlőpásztor korában szokta meg vagy mikor, de volt úgy, hogy nagyapó horkolt, apám a sapkáját kereste (ha menni kellett, sose kapta a sapkáját), és mikor már nem tudta, mit csináljon, apó abbahagyta a horkolást, és megmondta, hol a sapka. "A fűtő alatt keresd: a macska ráfeküdt." Most is kikászálódott az ágyból, ingben és gatyában megállt a ház közepén, maga elé meredt, összeráncolta bozontos szemöldökét, hogy tulajdonképpen mit is kell most neki cselekednie. Persze a kutya nincs elereszt ve.
- Nnna. Alusztok? Adok én nektek zsírt, csak moccanást halljak, míg a kutyát eleresztem. Egyik se szólott, s nagyapó megnyugodva kanyarította hátára az ujjast.
- Hozzam a csuprot? - suttogta öcsém, aki a lyuk alatt csak tette az alvást. - Az első házban van, a szalmazsák alatt. Azzal már kiugrott az ágyból, s a harmadik is ugrott volna, de ebben a pillanatban belépett nagyapó. Úgy viharzott be fiatalosan a mezítlábával, mintha kergették volna. Fázott a talpa, pedig nagyon kemény volt a bőr a talpán, és a tenyerén is, mert a parazsat mindig a markában táncoltatta, amikor szivarra gyújtott. De azért csak megfázott, s rémülten kiáltott öcsémre.
- Hová mész? Mit akarsz? Gyere csak ide! Mutasd az inged. Hová dugtad a zsírt? Itt helyben töröm el a lábadat. S kutatta, hogy nincs-e ott a zsír a szakadt ing alatt. Öcsém kiszakította magát a kemény markából, s kiugrott a tornácra.
- Már dolgára sem mehet az ember?
- Hazudsz, te zsivány. Gyere bé, mert eltöröm a derekad. Nincs semmi dolgod, a zsírért indultál. Gyere bé, hallod! Csak úgy kapca nélkül fuserálta fel a bocskorát, s tán arra gondolva, hogy a csupor a padlás szájában lehet, futott ki a gyermek után.
- Gyere te, ne kényszeríts káromkodásra, mert úrvacsorát vettem. Hallod, gyerek? Az apád krisztusát, úrvacsorát vettem…
Az ablakhoz sündörögtem. Apó megkergette vagy kétszer az öcsémet a ház körül, csak úgy lappogott a bocskora a fagyos göröngyökön. S amikor bekerültek, már ezerfelé állott a szép bajusza. Nehezen lélegzett, kék szeme szikrázott, s ijesztő dühvel kiáltott rám:
- Te sem alszol? Te is lopni akarsz, te pogány? Hol a kés? A fekete nyelű kés ott volt az asztalon.
Nagyapó felkapta, és rohant ki vele, hogy elvágja a madzagot a vonító kutya nyakáról. Apám 1zórakozottságból reggel is bogra kötötte. Megtanácskoztuk hamar a dolgot, és úgy véltük, ha bogra van a madzag kötve, akkor apó sokáig elbabrál vele, mert sajnálja elvágni, a kést csak azért vitte, hogy a körmeit pótolja. Öcsém besurrant a hideg elsőházba. Kihúzta a csuprot a szalmazsák alól. De nagyapó elvágta mégis a madzagot. Amikor belépett, és meglátta a csuprot öcsém kezében, kiáltani se bírt, csak felszisszent. Nem mondta, hogy eltöröm a lábad vagy a derekad, azt se mondta,

hogy zsiványok vagyunk, és pogányok: csak lecsapta a kést, és engem nyakon vágott, hogy nekiestem a tálasnak.
- Te vagy a nagyobb. Miért engedted?
Aztán az öcsém fejét kezdte potyolni. Kemény, csontos ökle volt, csak úgy kopogott a gyermek kobakja. Közben a hangja is megjött nagyapónak. Amint kivettem a szavaiból, már nem is a zsírt sajnálta, hanem hogy karácsonykor úrvacsorát vett, és elrontotta a káromkodással. Kikaptam a csuprot az öcsém kezéből, s az asztal mögé kerültem. Nem hagyom, gondoltam, ártatlanul lökött neki a tálasnak, hát nem hagyom. Apó utánam eredt. Öcsém ilyenformán megmenekült egy időre. "Nem ettem belőle! - kiáltotta sírva. Azért is összetöröm a csuprot." Kikapta kezemből, hogy a fűtőhöz vágja. Nagyapó akkorát kiáltott, hogy tán a pap is meghallotta a templomban.
- Te!
Aztán, mint aki lemondott mindenről, tehetetlenül zöttyent az ágyra. Lehányta a bocskort a lábáról, bebújt a pokróc alá, s majdnem sírva dünnyögte.
- Én nem bírok veletek. Csináljatok, amit akartok. Egyétek meg, egyétek meg, törjetek össze mindent, verjétek be a fejemet is.
Erre mind a négyen megilletődtünk, s kezdtem biztatni az öcsémet, vigye vissza azt a zsírt, mert igaza van édesanyámnak, holnap is enni kell, ki tudja, ki jön a házhoz, ne kerüljünk újra szégyenbe. Ekkor nagyapó kikelt az ágyból, és halálos elszántsággal indult neki, hogy a zsírt megmentse. Egyszeriben ruganyos lett a méregtől, annyira, hogy nagy igyekezetében feldöntötte a konyhaszéket, a vederrel együtt, ami rajta volt, és csupa sár lett az agyagos ház földje.
- Add ide!
Öcsém a csuporral együtt az ágy alá vetette magát, és onnan kiáltotta, hogy tele van a feje kakassal a nagyapó öklének bütykeitől. Nagyapó négykézláb ereszkedett, s a seprű nyelével kotort utána. A kotlót kellett így hajkurászni, amikor kiszállt a rostából, és nem akart visszaülni a tojásokra.
- Bújj elé, zsivány! Bújj elé, hogy tekerjem ki a nyakadat! Akkora dühvel kotorászott utána, hogy ha öcsém nem kezd el kiabálni, "jaj, nagyapó, kiverte a szememet", ki tudja, milyen állapotban kerül onnan.
- Hazudsz, lám most hazudsz, mert semmi baja a szemednek! - rontott neki aztán, mikor kibújt a gyermek, s kezdte csattogtatni a bőrsapkáját a tarkóján. Én, hogy öcsémet mentsem, hátulról csimpaszkodtam nagyapó ingébe, s húztam, huzigáltam, de csak azért, hogy lássa, ott vagyok, és nekem forduljon. Elkészültem rá, hogy kiszököm a tornácra, onnan a padlásra a rongyok közé, ott nem fogok megfázni. Ekkor váratlan fordulatot vett a küzdelem. A harmadik unoka, apó kék szemű kedvence, aki rá hasonlított, felugrott az ágyból, és egyenest apó nyakába vetette magát.
- Ne üsse, ne üsse - mondta. - Nem ette meg a zsírt. Apónak hetven év alatt meglazultak az inai. Megcsúszott a sáros ház földjén, elvesztette az egyensúlyát, és egy darabig olyan furcsa módon illegette magát, mintha legényt próbálna járni, és mire elkapta volna a ruhaszárító spárgát, nekivágódott a fűtő sarkának. Jaj, mi lesz most a mi drága apónkkal! Ahhoz sem volt bátorságunk, hogy felemeljük, az ágyba fektessük, és megkérleljük, hogy bocsásson meg nekünk. Apó a földön ült, kezét a homlokán tartotta, s döbbenetes csendben hallottuk, hogy odakint nyargal a szél, és a templomban a reszkető állú kántor akkor juthatott a zsoltár végére. Az orgona visított, sírt és kacagott a kántor ujja alatt, s riadtan gondoltam arra, hogy édesapámék a hideg tölgyfapadokban most dugják fejüket a sapkába, hogy kegyelmet rebegjenek az istentől, aztán hazajönnek...
- Apó. Kedves apó, suttogtam. - Feküdjünk le.
Apó elvette a kezét homlokáról, feltekintett rám csodálkozva, s akkor vettük észre, hogy a homlokából vér csurog a bajuszára. Ráborultam, odatapasztottam az arcom a sebre. Öcsém is ráborult, s a harmadik és a negyedik unoka is átölelte, szólongatta, engesztelte. Megígértük, hogy tízszer annyi szivarvéget gyűjtünk neki a malom s a kocsma tájékáról. És ha felnövünk, minden télen két disznót vágunk, és annyi zsírunk lesz, hogy mindig fényes lesz a bajusza...
Apó felült az ágyra, inge ujjával megtörölte a homlokát, s nagyon fájt nekünk, hogy nem korhol bennünket.
- Hol a zsír? - kérdezte.
Gergely bebújt az ágy alá, kihozta a csuprot, odanyújtotta.
- Egyék belőle! Egye meg min!
Apó fogta a csuprot, a száját lekötötte újságpapírral, aztán a párnája alá dugta, a fejét is ráhajtotta.
- Itt jó helyen lesz.
És úgy őrizte, mintha életének utolsó pillanatait zárták volna bele. Odakint a szél már elsodorta az orgona hangját. Csak a kutyák ugatták a távozó esztendőt, s a fagyos göröngyök kopogtak a hazafelé tartó lábak alatt.
Később, mikor felriadtam a kiskapu csattanására, azt láttam, hogy nagyapó ül az ágyon, s kenyérhéjjal mártogatja a zsírt a csuporból.A lámpa lángja meg repdesett. Elnéztem hófehér bajuszát, az örökös cselédeskedésben megbogosodott, reszkető kezét. S úgy rémlett nekem, hogy míg eszik, láthatatlan bíróhoz beszél, a védőbeszédet mondja hangtalan. Hogy hiszen őbenne meg volt az akarat. Ő megőrizte volna. De az unokák kezdték a törvénytelenséget. Drága nagyapánk, ha fehér bajuszodat a fekete föld meg nem ette volna, most nagy-nagy piros csuprot csináltatnék néked, akkorát, hogy az ég is beleférne, és megtölteném finom ételekkel: tajtékpipát vennék neked, és megtölteném illatos dohánnyal: bárányбőrös bundát csináltatnék neked, és óesztendő éjszakáján csengős szánnal járnám be veled a falut, hogy megengeszteljem a szívedet...

Kralovánszky Balázs fotóművész

A Magyar Fotóművészek Szövetsége tagja

Művészi fényképek minden alkalommal.
Esküvő, családi esemény, reklám.

Tel: 416-824-6146; e-mail: balazsphoto@yahoo.ca

MAGYARI LAJOS

SZAVAK

Egymilliószor megverve, megáldva,
a szavak fellegvárába bezárva,
élve hűségvizen, jóság-kenyéren,
szándékaidban örök tettenérten,
égre rúgtatva, hol csillagszilánkok
megsebzik és szétszabják az álmot,
a mélybe lebukva, le, gyökerekre,
a kínok pörgő korongján pörögve,
és győztesen mégis, mégis birtokolva,
e birtoklásért indulva birokra,
hol szelíd harcon, csak magad sebezve,
születik már a dolgok égi rendje:
a lét odabékül lassan a kezedhez,
csak minden percét nevén nevezd meg,
és rád hallgat a dolgok szétbogárzó nyája
— nincsen szükséged dobra, lármafára —,
mert megőrzik e világot, korokon át,
nyelvünk szavai, hű sorkatonák.

LÁZÁR MIHÁLY ÜZENETE

A rácsokon túl, ím felkel a Nap,
S apró zajokkal jön a reggel.
Ott lépdel most, túl falakon...
Fényt iszik a szomjas ember.

Fényt iszik az, ki fényre szomjas
Lelkét csordultig teletölti,
Aki ily itallal oltja szomját,
Tán nem is lehet azt megölni,

Mert oly szabad, oly sérthetetlen,
Mint az égen surrogó madár:
Messze néz, arra nem figyelhet,
Hogy körül mily tivornya áll,

Hogy mily szeszekkel, szédülettel
Hajták a népet ronda táncba:
Biz' összezúzzák, ki nem táncol,
És belerokkan, aki járja.

De felkél a Nap újra reggel,
Rácsokat olvaszt ragyogása.
A kínt, a kínt rejtsd el mélyre,
Egyetlen hóhér meg ne lássa.

Hát ne sziszegj, ha körmöd tépik,

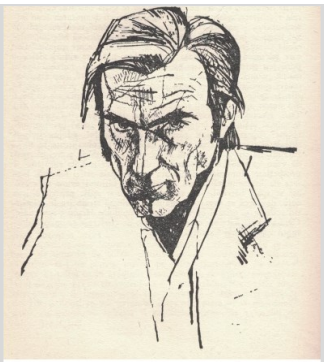

Plugor Sándor grafikája, 1979

IN MEMORIAM MAGYARI LAJOS (1942—2015)

… Az utat megjártam, s ami kész:
az már nem az enyém.
(Ami volna még, ahhoz csalna,
hívna talán valami részeg
remény)...

A nép, melyből vétettem,
bizonnyal megél,
tagadjátok le előtte kínjaim,
elég, ha gond akasztja, próbálja a tél.
De tegyétek, hogy lelkét megtartsa - megtalálja,
táplálja a föld ott, ahol él,
szikkadjon el az emlék ázsiája,
szívünknek is jusson bor, kenyér.

Beváltatlan álmom minek fájjon?
A tévedésnél igazam erősebb,
nem az a fontos, hogy rokonok -
de testvérek lakják ezt a földet…

KANADAI / AMERIKAI
MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget.

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámban megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben.
Előfizetés $75 egy évre vagy $40 félévre, postázással.
A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban.
A Magyarságban hírdetők több ezer olvasóhoz szólhatnak!
Olvassa, hírdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékújságot!

A legjobban informált magyar a Magyarságot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442

Kiadó: Aykler Béla
Főszerkesztő: Susan Papp
Felelős Szerkesztő: Dr Tanka László
Szerkesztő: Balás Róbert
Számítógépes szerkeztő: Horváth Zsolt
Web: www.kanadaimagyarsag.ca
E-mail: info@kanadaimagyarsag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarságot
a nyugat legnagyobb számú hetilapjával.

TIRCSNÉ DR PROPPER VALÉRIA

RÉGI IDŐK ELFELEDETT NŐÍRÓI

(A Miskolci Bölcsészegyesület magánegyetem, Magyarságtudományi Nap konferencián elhangzott előadás összefoglalása)

A franciák rendkívül büszkék Louise Labé-ra, a francia irodalomban jelentős szerepet betöltő költőnőre, aki 1525-ben született és alig 40 romantikus-kalandos évet élt.
Mi magyarok alig tudunk valamit Telegdi Katáról, aki csupán 25 évvel később született, mint Labé és az első magyar költőnő volt.
Labé szonettjei fennmaradtak az utókor számára. Telegdi Katának egyetlen verses levele maradt reánk.
Így van ez azért, mert a Magyar Királyság századokon keresztül védőbástyája volt Európának. Védtük a „művelt" nyugatot a tatár, kun, török, orosz hordák támadásitól. Pusztult a magyar és pusztultak az oklevelek, krónikás könyvek, versek, miközben Európa fejlődött és gyarapodott.
Kutatásaimban a magyar történelem híres nagyasszonyainak életével és legendáival foglalkozom. Követem a történelemkutatásnak azt az új irányát, amely már nem a nagy történelmi események feldolgozásával foglalkozik, hanem az eseményekben résztvevő személyek életének, szokásainak, gondolkodásának kutatását helyezi előtérbe. Ezt teszem én is, azzal a sajátossággal, hogy én a magyar történelem nevezetes hölgyeinek életét kutatom és azt, hogy ezen nevezetes hölgyek alakja hogyan jelenik meg a magyar irodalomban.
Kutatom fejedelemasszonyaink, királynéink, harcos amazonjaink, „boszorkányaink", felfedezőink, szentjeink és írónőink életét. Elsősorban azoknak a hölgyeknek az életét, akik az iskolai tankönyvekbe már nem kerültek be.
Az elfeledett nőírók között Telegdi Kata mellett szerepelt előadásomban Balduin Dorottya Zsófia, a regensburgi prédikátorlány és lőcsei lelkészfeleség, aki tudós héber rabbikkal folytatott hitvitákat és zsoltárokat fordított héber nyelvre, hiszen latinul, görögül és héberült is beszélt.
De legelső magyar írónőnek a Zemplén megyei Ráska községről nevét kapó Domonkosrendi apácát, Ráskai Leát tekintem, akinek másolatában és kezevonása által maradt reánk 1510-ből Árpádházi Szent Margit királyleány legendája.
A hallgatóság örömére részleteket olvastam fel az első teljes egészében magyar nyelven íródott szerelmeslevélből, melyet 1528-ban írt Thurzó Elek országbíró ormosdi Székely Magdolna asszonyhoz, későbbi második feleségéhez.
De szóltam Petrőczi Kata Szidóniáról, aki a magyar kegyességi líra megteremtője, aki valószínűleg férje csapodársága miatti bánatában kezdett el írni. Kata Szidónia művelt és tájékozott hölgy volt, akinek volt ízlése, stílusa és megírta Kölcsey Ferenc Himnuszának gondolati előfutárát.
Szerepelt előadásomban Zay Anna, aki a magyar kegyességi próza első nagyasszonya. Ő imádságokat és orvosságos gyógyító könyvecskét írt lengyelországi száműzetésében, ahová a Rákóczi szabadságharc leverése után családjával kényszerült, ugyanis férje, Vay Ádám, Rákóczi udvari főkapitánya volt. Zay Anna könyvei sem maradtak reánk, mert Bethlen Zsuzsanna nagyenyedi könyvtárát, ahol az eredeti kéziratok pihentek, az 1848-as szabadságharc alatt oláh parasztok felgyújtották. Az Isteni gondviselésnek hála, a Teleki Tékában és a Széchenyi Könyvtárban másolatok megmaradtak.
De kutatom a rejtélyes és titokzatos Losárdi Zsuzsanna életét is, aki II. Rákóczi Ferenc fejedelem udvari „költőnője" volt (ha élt egyáltalán, és nem csupán történészi-költői kitaláció a személye. Elképzelhető ugyanis, hogy Losárdi Zsuzsanna alakjában Molnár Borbála, kora elismert és híres költőnő kalandos élete ölt valójában kézzel fogható testet. El lehet gondolkozni, és a fellelhető dokumentumok alapján saját véleményt is lehet formálni Losárdi Zsuzsanna létéről.)
A „hölgyek" mellett viszont kutatásomban mindig megjelennek az „urak" is. Így a régi idők nőírói mellett kihagyhatatlan volt számomra Tinódi Lantos Sebestyén fent maradt lantos-költészete, akinek köszönhetjük igen sokszor, hogy az elpusztult korabeli krónikák helyett tudósította az országban lezajlott fontos hadieseményekről nemcsak a kortársakat, hanem az utókort is.
Kutattam gróf Zrínyi Miklós és Bethlen Miklós írásait, bár itt elsősorban Zrínyi halálára voltam kíváncsi, mivel a „vaddisznót" nemcsak a korabeli közvélemény, de én sem tudtam elfogadni. És mivel jelentősen érintettem a Rákóczi-kort, így Thaly Kálmán, a kuruckor „szerelmese", Lévay József és Mikes Kelemen életéről és műveikről is beszéltem előadásomban.
És teszem mindezt azért, mert gróf Széchenyi István gondolatát soha nem felejthetjük:
„A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni."

Miskolc, 2015. május 1.

Tihany

TASI TAMARA

TIHANY - A BALATON GYÖNGYSZEME

Magyarországon beköszöntött a nyár és ebben a szép nap-sütéses időben nincs is jobb program a kirándulásnál. Tihanyba szeretnélek elvinni titeket, hogy kedvet kapjatok ahhoz, hogy sajátmagatok tapasztalhassátok meg ennek a gyönyörű helynek minden kincsét. Az elképesztő balatoni panoráma mellett ugyanis sok érdekességet láthatunk.

Első állomásunk a remetetelep, melyet a XI.-XIV. század között ortodox görög szertartású remeték alapítottak, illetve vájtak ki. Ma a helyiek barátlakásoknak nevezik az itteni cellákat. Ez az egyetlen, aránylag épségben maradt cellák telepe az egész Kárpát-medencében. Innen nem messze talál-ható a Ciprián forrás, Tihany egyetlen forrása. A hegyoldalba vájt forrás kristálytiszta vizéből mindenképp igyál. A forrást régen Orosz-kútnak hívták, ugyanis orosz szerzetesek vájták maguknak a 13. században.

A félsziget fő vonzerejét, a Tihanyi Bencés Apátságot semmiképp ne hagyd ki. A Tihanyi Templomot I. András királyunk alapította 1055-ben Szent Ányos és Szűz Mária tiszteletére. A monostor alapítólevele a legrébben fennmaradt magyar szórványemlék, latin nyelvű szövegében magyar szavakat is találunk: *fehervaru* ***rea*** *meneh* ***hodu utu rea*** *- Fehérvárra menő hadi útra.* Az Apátság túlélte a tatárjárást, a Rákóczi-szabadságharcot, az első világháborút, Trianont, majd kiállta a második világháború gyötrelmeit is. Most teljes pompájában áll a Tihanyi-félszigeten és várja, hogy megcsodáljuk. Számos kulturális rendezvénynek és orgonakoncertnek ad helyet, amelyek mesze földön ismertek.

Tihany és a félsziget meghatározó szimbóluma a levendula. Az aratás után a virágokat két hétig szárítják, majd levendula párnácskákat, illatzsákokat és száraz csokrokat készítenek belőle vagy a lepárlás után olajként eladják. Tihany a napsütéses órák számát tekintve a leggazdagabb hely, míg a csapadék mennyiségéről az ellenkező mondhtaó el, így ez a fél-mediterrán éghajlat tökéletes körülményeket biztosít a növénynek. Így lett a tihanyi levendula világhírű, minősége a francia levenulánál is jobb. Száraz virágként molyűző hatása, olajként pedig gyulladáscsökkentő, nyugtató hatása miatt a népi gyógyászatban is alkalmazzák, szappankészítésben és a természetgyógyászatban is használják. Érdemes megnézni a gyönyörű 30 hektáron elterülő levendulást. Június-július fordulóján különleges látnivaló a virágzó ültetvény a Balaton partján. A Levendula Fesztiválon megismerkedhetünk a felhasználás módjaival, betekintést nyerünk a magyar népművészetbe a népművészeti kirakodóvásáron.

A gyermekeket kézműves játszóházak várják.

BÁCSALMÁSI ISTVÁN

EGYÜTT

Bóta Pista hívott egy hétvégi balatoni kirándulásra. Örömmel mondtam igent, mert még eddig nem is láttam a tó vizét és mert tudtam azt is, hogy barátomat érzelmi szálak fűzik Balatonmáriához. Legalább is egyik-másik lakójához. A békéscsabai-családnak volt ott a nyaralója és Pista udvarolt az idősebb Dér-lánynak. Bótáék bérelt nyaralója küzel volt Máriához és így a nyár nagyon egyszerűnek látszott barátom számára. Megérkezésünk után rövidesen mi is átsétáltunk Máriafürdőre, hogy találkozhassunk az ottani fiatalokkal. A csoport kedves volt. Az is igaz, hogy én leginkább a legfiatalabb, alig 14 éves Dér Klárával foglalkoztam, ami akkor nem jelentett semmi veszélyt senki számára. Másnap is ez volt a műsor. Jó volt Klárával lenni, beszélgetni, a társasjátékok alatt egymást figyelni és élvezni egymás közelségét. Dér mama azonban bizonyos idegességgel nézett bennünket. Klára szép és fejlett kislány volt ugyan, de én nyolc évvel idősebb. A mi korunkban ez komoly szakadék volt és arra sem gondoltam, hogy látom-e, vagy akarom-e egyáltalán látni még a Dér-nyaralót. Meglepődtem azonban, hogy a búcsúzáskor mégis azt ígértem, hogy írni fogok. Lehet, hogy bimbóban ott volt már az a titokzatos szeretet, ami később kitöltötte egész életünket. Leveleimre mindig jött válasz és noha a háborús országban sok minden történt, a levelek az események mellett egymás féltéséről, a viszontlátás vágyáról szóltak. A találkozó hamarabb jött, mint gondoltuk.

Az orosz megszállás arra késztette a Dér-családot, hogy Csabáról ismét a Balatonhoz menjenek, mert ott még nyoma sem volt az oroszoknak. Nem sokáig. Amikor a csatatér a Dér-nyaraló elé ért, az első lehetséges pillanatban a család Budapest felé menekült egy rokonhoz. Amiről nem tudtak, hogy azon a címen ahova mentek volna, már gettó működött, a rokont kitelepítve onnét. Csak egy cím maradt a kezükben: a mienk. Nem tehettek mást, mint hozzánk jöttek. A budapesti harcokat együtt vészeltük át és legtöbbször az ovópincében. Karácsonykor a vacsora alatt kértem meg Klári kezét. Az eljegyzés csak Klárának és nekem nem volt meglepetés. A szükséges várakozási idő nem térített el bennünket. Csak a háborútól és az orosz megszállástól féltünk. A harcok azonban a mi számunkra megszűntek, amikor az orosz csapatok megszállták Budapestet.

Nehezen, sok minden bajon mentünk keresztül, de végre eljött az esküvő ideje. Mi, ahogy kellett, megígértük egymásnak, hogy amíg élünk, együtt maradunk és szeretjük egymást a jó Isten akarata, tanítása szerint. A házassági ígéret, a szeretet szépsége és az együttélés gyönyöre volt a feleletünk minden nehézségre. Szerelmünk, két év múlva, István születését hozta. Ennek az életnek szépsége, békéje szűnt meg a hírrel, hogy nekem el kell hagynom az országot, mert, a hírmondó szerint, „másnap reggel várható a letartóztatásom". Döntenünk kellett, vállaljuk-e a letartóztatással járó, talán örökre szóló szakítást vagy bízunk a menekülést ajánló amerikai magyar diplomata ígéretében, hogy rövidesen utánam hozza feleségemet és kisfiamat. Minden elképzelhető bizonytalanság ellenére, Klára határozottsága segítségével én útnak indultam Bécs felé.

Klára mentésére tett ígéretet nem volt könnyű betartani. A politikai, biztonsági és egyéb nehézségek ellenére Klára egy, az enyémnél jóval nehezebb út után egy hónap múlva érkezett Bécsbe. Amint megláttuk egymást, mind a kettőnkből egyszerre szakadt fel, hogy „soha többé nem hagyjuk el egymást". Ezzel a gondolattal erősödve, talán még egy hónapot töltöttünk együtt Bécsben, utána mentünk Innsbruckba. Együtt izgultuk végig az orosz katonaság vizsgálatát az orosz övezet határánál. Úgy hittük, hogy ezek után nem lesz semmi, ami a szakadás veszélyét hozná ránk. De amikor a jó Isten adta szeretetünk gyümölcseként Klára kislányunk, vagy miként mi hívjuk, Hugica, megszületett, igen váratlan formában kellett szembe nézni egy újabb elszakadás veszélyével. Az orosz–osztrák békeszerződés előírta a menekült intézmények megszüntetését, tehát a Szt. Imre Collegiumnak is meg kellett szűnnie. Egyénileg maradhattunk volna Innsbruckban vagy bárhol Ausztriában, de az akkor kezdődő koreai háború figyelmeztetett, hogy jobb elmenni a bizonytalanság világából. Diákjaink legtöbbje Kanada felé tekintgetett. Mi azonban nem gondolhattunk Kanadára, mert az akkori rendelkezések szerint csak kivételesen kaphatott egy család együtt beutazási engedélyt. A Collegium megszünésének híre azonban nem volt titok és Schlahta Margit, a Sociális nővérek főnöke Kanadából felajánlotta segítségét. Az iratok megérkezése után megkaptuk a beutazási engedélyt és rövidesen a család a tengeren volt az új élet felé. A hosszú és viharos út után megérkeztünk és pár napos kóborlás után Torontóba mentünk, ahol megfelelő munkát találtam.

A család, Klára és a gyerekek jól érezték magukat és a szeretet bennünk élt. Ady fájdalmát, Sz*eretném ha szeretnének,* házasságkötésünk óta soha nem éreztem. A jó Isten adta szeretet mindig a mienk volt, és évek múltával Péter, majd Erzsébet és végül János fejezte be a gyermekáldások kanadai sorát.

Életünkben sok minden változott. Egy azonban a mienk maradt és most 69 év házassága után, nem költőink verseinek idézésével, de szívünk dobogásának ütemét, melegét érezve a ma is valóságos szeretet érzésével és örömével köszönöm Klárának a családi szeretet védelmét és felvirágoztatását mindannyiunk számára.

A Kalejdoszkóp is szeretettel köszönti a 65. házassági évfordulón Klárát és Istvánt.
Isten éltesse őket egészségben, boldogságban.

SÍK SÁNDOR

AZ IGAZI MÁRIA

Ó Máriák,
Besnyőn és Somlyóban és Pócson és Cellben,
Lorettóban, Lourdesban, Fatimában, a Kármelen és Athoson,
Guadalupén és Nagasakiban,
akiknek arca elé ezerével özönlik az emberiség,
és bicskát ránt a csíki legény,
hogy az ő zászlója mehessen a körmenet élén,
és hadra kel a két spanyol falu népe,
hogy az igazi Mária melyiküké, -
Ó Máriák,
míg ti a tömjén lengő magasában
a fogadalmi táblácskák aranyos koszorúja között,
megbújva az ügyetlenkezű hajdani mester századok feketítette vonalaiban,
megértőn mosolyogtok,
ti fakuló fekete Máriák,
tudjátok-e, mik vagytok az emberiségnek?
Ti vagytok a Dallam, a Szín, a Szabadság,
a ritmus eloldó lebegése,
elengedés, magafeledés,
az Ünnep.
Akik azt hiszik, élnek
(élnek, hogy dolgozhassanak,
s dolgoznak, hogy élhessenek),
akik tesznek, hogy tegyenek
(magot a földbe: szem legyen,
szemet a gépbe: mag legyen,
vetés, aratás - aratás, vetés),
akik vannak, de nincsenek,
(életük úgy folyik el:
sekély és szomorú patak,
világtalan barlang ölén
halálszagú posvány felé) -
akiknek ablaka zárt üvegét
ha megrezzenti egy véletlenül arra tévedt tüdővészes napsugár,
riadtan szegezik be a megereszkedett táblát,
mert reszketnek a piros levegő
ismeretlen veszélyeitől -
ezeknek a mostoha gyermekeknek,
az alvajáróknak és halvaélőknek,
ó Máriák,
ó búcsúk, processziók, litániák,
rózsafüzérek, érmek, skapulárék,
zászlók, gyertyák, orgona, tömjén,
közös-ének, közös-imádság, egy-élet, egy-halál, egy-Isten, egy Anya,
egyetlen Szépség, -
ti vagytok az élet,
az emberi, isteni élet,
ó igazi Szűzmáriák! -
Mert bennetek, ó ügyefogyott Máriácskák,
elfátyolozva, elemberesítve
otthonosan, nekünkvalón lakozik közöttünk Örömünknek Oka:
az igazi Mária,
akit a művész Isten festett a teremtés vásznára öröktől,
emberek örömének,
áhítatul az angyaloknak,
önnön magának gyönyörűségül,
akin az Örök Atya szeme elmosolyodjék,
mint mikor a tökéletes művész a tökéletes műben
dédelgető pillantással simogat végig százszor is egy alakot,
aminek szépsége még neki is titokzatos, -
az igazi, igazi Mária,
akinek Krisztus-simogató tenyerére letette az Isten
mind, ami jót szánt a világnak,
hogy hintse, öntse, ontsa ránk,
a vízözönnél özönebb özönnel
édesanyai szíve szerint, -
az igazi, igazi, igazi Mária,
akinek az élő Krisztus,
ülvén az Atyának jobbja felől,
szentsebeinek bíborában,
amikor nagyon elnehezedik a szíve
teméntelen bűneink láttán,
ölébe hajtsa szent fejét
s megengesztelődve ülhessen vissza a mennyei trónra
és irgalommal nézzen újra ránk,
most és halálunk óráján. Amen.

Photo: A. Kertesz: Andrew with Children

SÁNDOR SÍK

THE TRUE MARY

Oh Marys,
In Besnyő and Somlyó and Pócs and Cell,
in Loretto, Lourdes, Fatime, on Carmel and Athos,
on Guadalupe and in Nagasaki,
to whom humanity flocks by the thousands,
and the lad from Csík pulls a knife
so that his banner may be at the front of the procession,
and two Spanish villages go to war
to decide whose Mary is the true one –
Oh Marys,
while in a cloud of incense you smile,
surrounded by a golden wreath of vows carved on tablets,
hiding yourself in the artist's clumsily carved,, centuries blackened
lines,
smile understandingly,
You fading black Marys,
do you know who you are to humanity?

You are the Melody, the Color, the Freedom,
the melting levitation of rhythm.,
release, oblivion,
the Holiday.

Those that believe themselves to be alive
(they live so that they may work,
and work so that they may live),
who do things that they may exist
(seed grain into soil so there will be grain,
put grain into machine so there will be seed,
sowing and reaping, reaping and sowing)
who exist but do not exist,
(their lives flow by as a shallow and sad brook
in the bosom of a dark cave
toward a death-smelling swamp) --
whose closed window pane
may be rattled by an accidental sun ray suffering from tuberculosis,
Who, alarmed, nail the shutters shut,
being afraid of the reddish air's
unknown dangers –
to these orphaned children,
the sleep walkers and the living dead,
Oh Marys
Oh fairs, processions, litanies,
rosaries, medallions, scapulars,
banners, candles, organs, incense,
group-singing, group-prayers, one-life, one-death, one-God,
one-Mother one sole Beauty –
you are the life,
the man, the godlike life,
oh, you real virgin Marys!

Because in you, oh awkward little Marys,
be-shrouded, be-humanized
homely-like, befitting among us dwells The Reason of our Joy,
the true Mary.
Painted by the artist God on the canvas of creation from forever
for the joy of man,
for the devotion of angels,
for his own pleasure,
on whom the Eternal Father's eyes may turn to smile,
like when the perfect artist on a perfect masterpiece
caresses with loving eyes a figure over and over,
whose beauty even for him is mysterious:
the true, true Mary,
into whose Christ-caressing palm God had placed
all the good he intended for the world,
that she may bestow, spread, pour it on us,
with more fullness than the great flood,
according to her mother's heart –
the true, true, true Mary,
into whose lap the living Christ,
seated on the right of the Father,
in the scarlet of his holy wounds,
when his heart gets very heavy,
overwhelmed by our sins,
He may rest his holy head and,
pacified, may sit back on the heavenly throne,
and look at us with mercy all anew.,
now and in the hour of our death, Amen.

Translated by Frank Veszely, Kamloops, May 26. 2015

Heinemann Aladár Göröngyös út
c. könyve kapható a Kanadai Magyarság irodájában,
ára 20CAD + postaköltség
Tel.: 416 656 8361

INDIEGOGO

Roots: A Flautas del Fuego Recording Project

MUSIC

This CD is a musical journey back to our multicultural roots. Help us get to the finish line!

https://www.indiegogo.com/projects/roots-a-flautas-del-fuego-recording-project#/story

„A PÉNZ NEM MINDEN, DE JÓ HA VAN"

Tapasztalatom szerint, a gazdaságilag független emberek kevesebbet aggódnak a piac és az élet ingadozásai miatt. Átfogó pénzügyi tanácsadással segítek Önnek lelki nyugalma és vagyoni biztonsága megvalósításában.

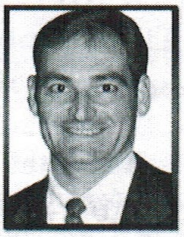

Gábor László Vaski, CFP, B.Mus.
Senior Financial Consultant
390 Brant Street Suite 600,
Burlington, ON L7R 4J4

Investors Group
SOLUTIONS BUILT AROUND YOU.
Investors Group Financial Services Inc.

Tel: 905-333-3335, or 1-888-467-8844 (toll free)
Fax: 905-333-3559
e-mail: gabor.vaski@investorsgroup.com
www.investorsgroup.com

- *BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS*
- *NYUGDIJBEFEKTETÉS*
- *ADÓTANÁCSADÁS*
- *JELZÁLOGKÖLCSÖN*
- *BIZTOSITÁS**
- *KÉSZPÉNZ KEZELÉS*
- *HAGYATÉK, VÉGRENDELET TANÁCSOK*
- *BRÓKER SZOLGÁLTATÁSOK*

TM Trademarks owned by Investors Group Inc. and licensed to affiliated corporations
** Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc.*
Insurance License sponsored by The Great-West Assurance Company
*** Brokerage services offered through Investors Group Securities Inc.*

A torontói magyar közösség tisztelt, szeretett tagjától, az egykori Magyar Ház birkózó csapatának többszörös bajnokától,

SZABÓ LÁSZLÓTÓL

búcsúzunk megrendülten az alábbi versrészlettel:

Látjátok feleim, egyszerre meghalt
...
Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló,
csak szív, a mi szívünkhöz közel álló.
De nincs már...
Okuljatok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él,
s mint fán se nő egyforma két levél,
a nagy időn se lesz hozzá hasonló.
...
Akárki is volt ő, de fény, de hő volt.
Mindenki tudta és hirdette: ő volt... *(Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd)*

Béke poraira!

Bobó Bóbitája Gyermeklap

Újra itt a Bóbita!

Mami, tudod mi van benne?
Vers, játék és sok-sok mese!
Nyelvtörő, rejtvény, színező,
Találós kérdések, fejtörők!
Édesanyám, kérlek nagyon,
Legyen az én gyermeklapom!

Megrendelhető: 416 491 4631

BLUE DANUBE
SAUSAGE HOUSE LIMITED

Igazi magyaros jóízű friss hentesáruk
Finom házi sütemények
Magyar áruk bőséges választéka
Szeretettel várja Önöket a Balega család

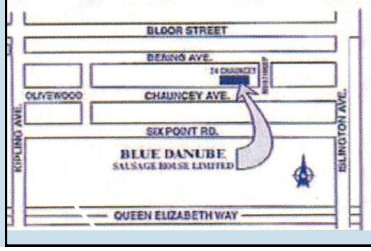

24 Chauncey Ave.,
Etobicoke, ON M8Z 2Z4
Tel: (416) 234-9911
Fax: (416) 234-9122
bluedanubesausagehouse.com

nemzeti **regiszter**

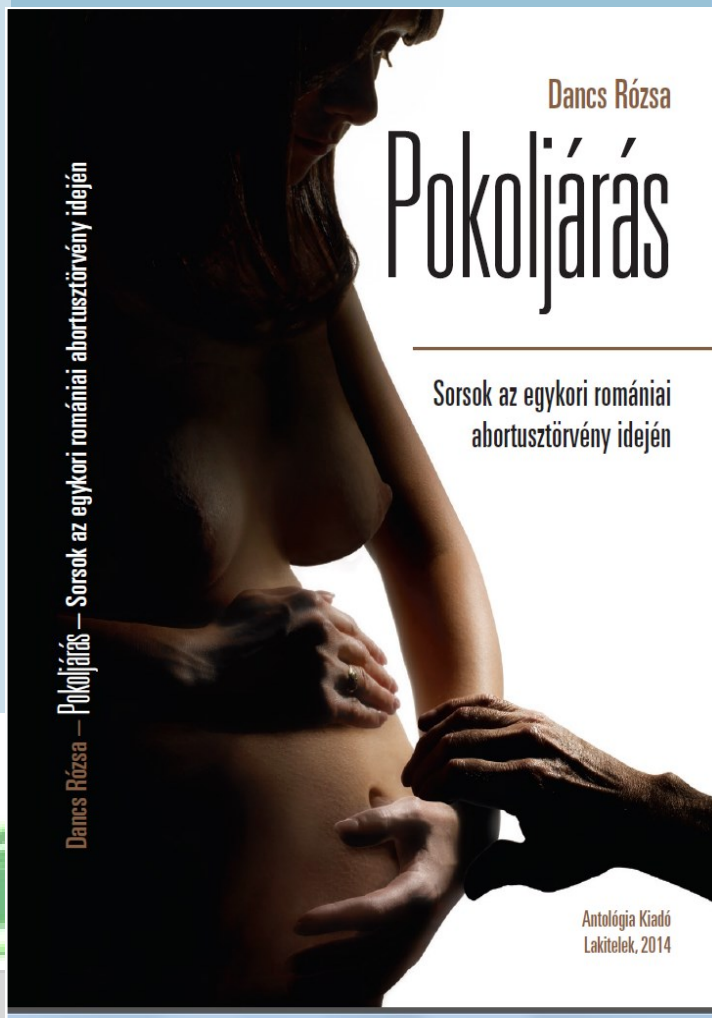

ArchEnerg Klaszter
Nemzetközi Megújuló Energetikai és Építőipari Innovációs Klaszter

AKKREDITÁLT INNOVÁCIÓS KLASZTER

BRONZE Cluster Management Excellence
STRIVING FOR CLUSTER EXCELLENCE

MEGÚJULÓ ENERGETIKAI ÉS ÉPÍTŐIPARI KLASZTER EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNERT KERES!

**Klaszterünk energetikai és építőipari vállalkozásokat képvisel.
Keresünk hasonló szegmensekben olyan partnert, akivel innovációval és technológiával kapcsolatos együttműködéseket tudunk megvalósítani.**

www.archenerg.eu
Elérhetőség: +36 62 640 420 / info@archenerg.eu

https://www.facebook.com/archenergklaszter

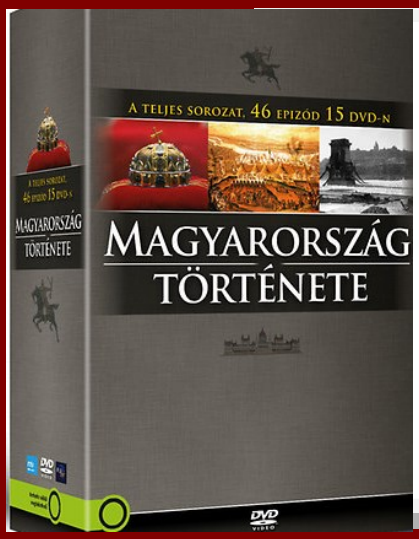

PANNONIA
BOOKSTORE

300 ST. CLAIR AVE. W. SUITE 103
TORONTO , ON. M4V 1S4

E-mail: info@pannonia.ca

Tel.: 416 966-5156 Fax: 416 966-5445